

5

(Parket Arnhem)

Van: [redacted]@mindef.nl
Verzonden: donderdag 28 juni 2007 15:20
Aan: [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl;
[redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl;
[redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl;
[redacted]@MINDEF.NL; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl;
[redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl;
Onderwerp: FW: CHORA<> NRC 280607

Collegae,

Bijgaande ter info.

Ik hoop u bij deze voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

LSO KMar bij het OM te Arnhem

T: [redacted]
F: [redacted]
M: [redacted]
E: [redacted]@mindef.nl
E: [redacted]@om.nl

aan
van

*Byggen her fakenhalla von
indursul or adwin mit trekinghaden
von collateral damage: onschuldig
(ofvermeene onschuldig) leuzen*

[redacted] 3/7

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted]@cs.com [mailto:[redacted]@cs.com]
Verzonden: donderdag 28 juni 2007 14:54
Aan: [redacted] KMAR/STAF CKMAR/DOPS/AFDTVMPD
CC: [redacted] KMAR/STAF CKMAR/DOPS/AFDTVMPD
Onderwerp: CHORA<> NRC 280607

LS,

ter info: via het NRC

Choraslag volgens C-TFU:

Kolonel Van Griensven:

'Voortgang missie hing af van Chora'

Door een onzer redacteuren

Tarin Kowt, 28 juni. Als de Nederlandse strijdkrachten vorige week in het Afghaanse Chora de strijd met de Talibaan zouden hebben verloren, had dit het failliet van de Nederlandse missie in Afghanistan betekend. Bij dit artikelachtergrond - 'Chora-crisis' zet hele missie in Uruzgan onder druk

Dat zei kolonel Van Griensven, die tijdens gevechten het bevel voerde, gisteren in Tarin Kowt. "Dan hadden we de regering in de steek gelaten, het volk in de steek gelaten, om ons eigen hachje te redden. Dan was onze geloofwaardigheid weggeweest. Ook internationaal waren we dan onderuit gegaan", aldus de kolonel.

Van Griensven lichtte onder anderen commandant der strijdkrachten Dick Berlin in, die een kort bezoek aan Afghanistan brengt. De komst van Nederlands hoogste militair aan Kamp Holland komt kort na een reeks dramatische gebeurtenissen - behalve de slag om Chora, ook de dood van

twee Nederlandse militairen en ook van een aantal Afghaanse burgers.

Berlijn sprak ook apart met militairen die getuige waren geweest van die gebeurtenissen. Bovendien kreeg hij een persoonlijke briefing over de slag om Chora. Bij Berlijns toespraak tot de militairen waren geen journalisten aanwezig, maar na afloop vertelde Berlijn een aantal meegereisde journalisten dat hij de manschappen ook had verteld dat Defensie een onderzoek instelt naar de gebeurtenissen rond Chora - "al gebruik ik liever het woord after action report, dat is iets minder beladen. Tegenover de journalisten zei Berlijn ook dat hij het belangrijk vindt dat Den Haag er zicht op heeft wat de militairen bij Chora doormaakten. Zo zou op een van hen een heel magazijn zijn leeggeschoten.

Hoe penibel de situatie in Chora was, toen naar schatting 800 Talibaan strijders het plaatsje op zaterdag 16 juni aanvielen, schetste kolonel Van Griensven. "Op zeker moment hadden we nog vier vierkante kilometer, het was erop of eronder", aldus Van Griensven, die vanuit het kamp in Tarin Kowt, 30 kilometer ten zuidwesten van Chora, besloot de mannen te ontzetten. Hij noemt het "de zwaarste beslissing uit mijn leven".

"Er waren checkpoints in handen van de Talibaan gevallen, de Afghanen die ze bemanden waren gevlucht of vermoord. Je weet dan dat de Talibaan in het duister bezig zijn mensen te vermoorden. Onze mannen daar zeiden: baas, wat doen we? Gaan we eruit, of blijven we zitten? Toen heb ik twee besluiten genomen: we blijven, en we gaan keihard verdedigen. We hebben de randen van de rules of engagement opgezocht", aldus Van Griensven.

"We hebben alles gebruikt wat we tot onze beschikking hadden. , Er was bijna niemand meer aanwezig. De Afghaanse militairen hebben bij de strijd een belangrijke rol gespeeld." Na "drie dagen oorlog", was de strijd voorbij.

mvg

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

1 1

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: woensdag 4 juli 2007 7:44

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (E-mail); [REDACTED] (E-mail); [REDACTED] (E-mail); [REDACTED] (E-mail); [REDACTED] (E-mail); [REDACTED] (E-mail)

Onderwerp: FW: onderzoek acties Chora, medio juni 2007

Collegae,

hierbij de reactie van DetCo KMar te Afghanistan op bijgaande mails.

M.vr.gr.

[REDACTED]
LSO KMar bij OM Arnhem

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 1(NLD/AUS)TFU/MP/CMD [mailto:[REDACTED]]

Verzonden: dinsdag 3 juli 2007 11:19

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: onderzoek acties Chora, medio juni 2007

[REDACTED]
Bedankt voor je info.

Onderleiding van de Legad, overste [REDACTED], is de Staf TFU drukdoende om de verslaglegging rond de slag om Chora samen te stellen.

Met name de verslaglegging m.b.t. de burger-slachtoffers levert problemen op. Dit wordt veroorzaakt doordat:

- de overledenen binnen 24 uur begraven worden.
- de nabestaande van een overledene, veroorzaakt door de OMF geen tegemoetkoming ontvangt en door ISAF wel.
- Localen door de OMF gedwongen zijn, om op een locatie te blijven, welke onder vuur werden genomen door ISAF.

Om het werkelijke aantal burger slachtoffers te trachten te achterhalen, heb ik de Legad geadviseerd om een onderzoek te laten uitvoeren door de ANA. De ANA vertegenwoordt de Afghaanse autoriteiten en worden door "onze" OMLT begeleidt.

Afgelopen week is er een onderzoekscommissie van DOPS hier gearriveerd. De leiding hiervan heeft de kolonel [REDACTED].

Vanochtend gesproken met de C-CONTCO, zij heeft mij toegezegd dat het verslag van de voornoemde onderzoekscommissie ook aan de KMar, t.b.v. het OM, zal worden overhandigd. Zij deelde mij mede dat zij geweigerd had om een tussentijds verslag aan te leveren, t.b.v. het parlement.

Dit om de zorgvuldigheid, rond de slag om Chora, nog enigszins te kunnen borgen.

De aandacht rond Chora wordt enigszins vertroebeld door de problematieken rond de detainees. Ook hier dient door de TFU onverwijld een journaal van worden geproduceerd. Het tekort aan Diesel heeft niet bijgedragen om het een en ander te versnellen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

From: [REDACTED] (Parket Arnhem) [mailto:[REDACTED]]

Sent: maandag 2 juli 2007 12:24

To: [REDACTED] KMAR/STAF CKMAR/DOPS/COGP; [REDACTED] KMAR/STAF CKMAR/DOPS/AFDTVVRH;
[REDACTED] KMAR/STAF CKMAR/DOPS/AFDTVMPD; [REDACTED] KMAR/STAF
CKMAR/DOPS/AFDTVMPD; [REDACTED] KMAR/KMAR DLBE/DLBEST/DLBSTSOP; [REDACTED]
KMAR/KMAR DLBE/DLBEST/DLBSTSOP; I(NLD/AUS)TFU/MP/CMD
Subject: FW: onderzoek acties Chora, medio juni 2007

Collegae,

Graag verwijst ik u naar de inhoud van onderstaande mail.

Met vriendelijke groet

[REDACTED]
LSO KMar bij OM Arnhem

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: vrijdag 29 juni 2007 10:46

Aan: [REDACTED]@mindef.nl'

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: FW: onderzoek acties Chora, medio juni 2007

Urgentie: Hoog

Beste [REDACTED]

Ik heb geprobeerd je vanmorgen telefonisch te bereiken. Verzoeken telecom.
Zie onderstaande e-mail. [REDACTED] heeft mij inmiddels ook benaderd met het verzoek het onderzoek
waarover CDS spreekt (ook gisteravond weer op de TV) snel op te pakken. Indien blijkt van strafbare feiten
moet direct aangifte worden gedaan bij de KMar ter plaatse.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Verzoeken spoedige reactie. Informatie valt niet onder de reikwijdte van

het Wob-verzoek.

Wil jij op verzoek van [REDACTED] de KMar (DOPS en Tarin Kowt) informeren, met het verzoek te bewaken dat
het onderzoek spoedig ter hand wordt genomen en de rapportage daaromtrent met voorrang wordt gezien.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
Verbindingsofficier krijgsmacht
Arrondissementsparket Arnhem
Eusebiusbinnensingel 28
6811 BX Arnhem
tel: [REDACTED]
gsm: [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: donderdag 28 juni 2007 17:34

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: onderzoek acties Chora, medio juni 2007

[REDACTED].
de CDS heeft bovengenoemd onderzoek aangekondigd,
in dat verband, gaan wij er uiteraard vanuit dat er, indien er sprake is van (een vermoeden van) strafbare
feiten, terzake aangifte zal worden gedaan bij de Kmar;
een ander punt houdt verband met [REDACTED]
[REDACTED];

wil jij dit punt onder de aandacht van betrokkenen brengen en zonodig toelichten;
gaarne verneem ik hun reactie!

Informatie valt niet onder de reikwijdte van
het Wob-verzoek.

dank,
[REDACTED].

.....
Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie.
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of
dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het
bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook,
die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if
this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the
message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in
the electronic transmission of messages.

12

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: woensdag 4 juli 2007 10:42
Aan: Kerk, mr. A.O. van der (Parket Arnhem)
CC: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: SPOED: onderzoek acties Chora, medio juni 2007

Urgentie: Hoog

Albert,

Ter informatie (in aansluiting van mijn mail van enige minuten geleden.

Volgende week donderdag zal ik overleg hebben met [REDACTED] (zie diens mail) over [REDACTED]. Het Chora onderzoeken zal ik daarbij tevens betrekken (stand van zaken).

gr.

Informatie valt niet onder de reikwijdte van het Wob-verzoek.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]@mindef.nl [mailto:[REDACTED]@mindef.nl]

Verzonden: dinsdag 3 juli 2007 17:35

Aan: [REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl

CC: [REDACTED]@MINDEF.NL

Onderwerp: FW: onderzoek acties Chora, medio juni 2007

[REDACTED]

Reactie op e-mail die ik op verzoek van [REDACTED] had verstuurd. Zie hieronder. Ter voorbereiding op gesprek volgende week.

Mvg, [REDACTED]

From: [REDACTED] BS/AL/DJZ/Str.BS&Tr.

Sent: dinsdag 3 juli 2007 12:43

To: [REDACTED] CZSK/STAF/JUZA/MILKA

Cc: [REDACTED] BS/AL/DJZ/Sectr.I&JB; [REDACTED] BS/AL/DJZ; [REDACTED]

[REDACTED] BS/AL/DJZ/Sectr.I&JB; [REDACTED] BS/AL/DJZ/Str.BS&Tr.

Subject: FW: onderzoek acties Chora, medio juni 2007

Beste [REDACTED]

In antwoord op de mail van vrijdag 29 juni 2007 deel ik u het navolgende mede.

Naar aanleiding van de acties in Chora wordt op verzoek van de CDS door de Commandant Contco een onderzoek ingesteld. De Commandant Contco wordt bij zijn onderzoek ondersteund door een drietal vanuit Nederland ingevlogen militairen. De Commandant Contco heeft over dit onderzoek contact gehad met de Koninklijke Marechaussee ter plaatse. Afsproken is op welke wijze dient te worden gehandeld in gevallen waarin sprake is van het vermoeden van het plegen van strafbare feiten. Bovendien is afgesproken dat, na afloop van het onderzoek, het rapport aan de Koninklijke Marechaussee en het militair Openbaar Ministerie ter beschikking zal worden gesteld.

[REDACTED]. Informatie valt niet onder de reikwijdte van het Wob-verzoek.

Ik verzoek u vriendelijke deze mail aan het militair Openbaar Ministerie ter beschikking te stellen.

de CDS heeft bovengenoemd onderzoek aangekondigd.
In dat verband gaan wij er uiteraard vanuit dat er, indien er sprake is van (een vermoeden van) strafbare feiten, terzake aangifte zal worden gedaan bij de Kmar;
een ander punt houdt verband met

wil jij dit punt onder de aandacht van betrokkenen brengen en znodig toelichten;
gaarne verneem ik hun reactie!

dank,

Informatie valt niet onder de reikwijdte van
het Wob-verzoek.

.....
Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie.
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

13

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 10 juli 2007 12:13

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: VERTROUWELIJK; vraagstellingen Stafburo EMS

Beste [REDACTED],

Hierbij een nadere aanpassing van de beide vraagstellingen.

-Het gaat dus zowel om toepasselijke nationale als –in Nederland- toepasselijke internationale wetgeving, alsmede de jurisprudentie.

-Naast genoemde voorbeelden van militaire documenten ook geweldsinstructies en ROE's (uiteraard "e.d.")

-Uitkomst is niet zozeer in staat te zijn te bepalen of handelen tot vervolging leidt of niet, maar met het advies een juridisch toetsingskader te verschaffen voor het bepalen of al dan niet in strijd met de strafwetgeving is gehandeld (vervolgingsbeslissing is dan een volgende stap, welke leidt tot een gemotiveerde beslissing).

Genoeg duidelijkheid zo? De eerste vraag is natuurlijk in kader prioriteit van belang.

Verder zou ik jullie willen vragen in het kader van deze correspondentie niet de mail van mindef te gebruiken, teneinde onze gedachtenuitwisseling zoveel mogelijk via de juiste kanalen te laten verlopen. M.i. is het wel prima dat [REDACTED]

m.vr.gr.

Art 11 lid 1 Wob.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: woensdag 4 juli 2007 12:47

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED]@mindef.nl

Onderwerp: Vraagstelling (2x)

Dag [REDACTED]

In ons gesprek van eerder vandaag legde je een tweetal vragen voor aan het Stafbureau JEMSR. In onderstaande zal ik de vraagstelling, zoals [REDACTED] en ik die hebben begrepen, verwoorden. Ik verneem graag van je of ook jij je hierin kunt vinden.

Eerste gestelde vraag is die naar het toetsingskader voor de beoordeling van *collateral damage*. Onder het begrip *collateral damage* dienen te worden begrepen de door toedoen van Nederlandse troepen, dan wel onder Nederlands bevel gestelde troepen, gevallen slachtoffers onder onschuldige of vermeend onschuldige burgers.

- Deze vraag wordt gesteld n.a.v. de hevige gevechtshandelingen die hebben plaatsgevonden in het gebied rond Chora (Afghanistan) in de periode tussen zaterdag 16 en dinsdag 19 juni 2007. Mede n.a.v. uitspraken van president Karzai zijn door zowel de NAVO als de CDS onderzoeken naar de (wellicht grote) aantallen burgerslachtoffers aangekondigd. Behalve door door de Taliban gepleegde gruweldaden zou ook door *friendly fire* een aanzienlijk aantal slachtoffers zijn gevallen.

- Doel is te verwoorden welke (internationale) rechtsregels (in de meest brede zin van het woord) en militaire documenten (SOP's, bevelen, rapportages e.d.) dienen te worden bezien om te kunnen bepalen of met het veroorzaken van burgerslachtoffers al dan niet sprake is geweest van handelen dat tot strafrechtelijke vervolging dient te leiden.

Tweede gestelde vraag ziet op [REDACTED]

Gr. [REDACTED]

Informatie valt niet onder de reikwijdte van het Wob-verzoek.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Arrondissementsparket Arnhem
Stafbureau Juridische Expertise Militair Strafrecht
Postbus 9032
6800 EP Arnhem

E [REDACTED]
T [REDACTED]
M [REDACTED]

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

14

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 10 juli 2007 16:17

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: Kerk, mr. A.O. van der (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: VERTROUWELIJK: Rapport onderzoek acties Chora

Urgentie: Hoog

[REDACTED]
Willen jullie het nog te ontvangen rapport van DEF (zie mail [REDACTED] slot) bekijken op relevante feiten en omstandigheden die zouden kunnen leiden tot overweging nader onderzoek? Zoals in mijn reactie naar VBO reeds duidelijk gemaakt is het natuurlijk aan ons om uiteindelijk de gevolgtrekking te maken of hier sprake is van mogelijke strafbare feiten.

Waar nodig overleggen met [REDACTED] en evt. afstemmen met [REDACTED], gelet op mijn afwezigheid en die van Albert en [REDACTED].

Overigens is [REDACTED] op voorhand reeds gevraagd te adviseren over een toetsingskader voor afweging bij omstandigheid van burgers als slachtoffer bij dit soort conflicten. Het gaat hier om een recente adviesaanvraag bij Stafburo JEMS; dus op korte termijn zal nog niet veel bekend kunnen zijn over uitkomst ([REDACTED]).

m.vr.gr.
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 10 juli 2007 15:35

Aan: Kerk, mr. A.O. van der (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Rapport onderzoek acties Chora

Urgentie: Hoog

Heren,

Brigade-generaal [REDACTED], C-CONTCO in Kabul, heeft mij hedenmiddag gebeld met het doel mij te informeren omtrent de voortgang van het onderzoek ter zake van de acties in en om Chora. Zoals u weet is door de Commandant der Strijdkrachten ter zake een commissie ingesteld. Bgen [REDACTED] heeft als C-CONTCO die commissie geleid. Bgen [REDACTED] vertelde mij dat zij samen met de legad CONTCO, Lt-kol [REDACTED], nadrukkelijk heeft bezien of sprake is geweest van strafbare feiten. Dat is volgens hen niet het geval geweest. Ware dat wel zo geweest, dan zou conform de gemaakte afspraken ogenblikkelijk het onderzoek door de commissie zijn stilgelegd en de KMar ter plaatse zijn geïnformeerd. Het rapport wordt momenteel nog "gefinetuned" en de verwachting is dat waarschijnlijk vrijdag of zaterdag het rapport zal worden afgegeven aan de Detcdt KMar, onvoorziene omstandigheden voorbehouden.

Ik heb aan de generaal mijn dank uitgesproken voor het feit dat ze mij in mijn hoedanigheid als verbindingsofficier persoonlijk heeft ingelicht omtrent de voortgang van het onderzoek, zodat ik u nader kon informeren omtrent het tijdpad.

Mvg, [REDACTED]

22

LOGBOEK EMSOM

Steller: ██████████

NB: Logboek is vanaf december bijgehouden. De activiteiten voor deze maand zijn achteraf ingevoerd op basis van bewaarde mailcorrespondentie, agenda en eigen (korte) notities.

DATUM	ACTIVITEIT	OPMERKINGEN
21 september 2007	Gesprek met ██████████. Er is een inventarisatie gemaakt van de ontvangen stukken en kort besproken hoe e.e.a. aangepakt moet gaan worden. ██████████ wordt gevraagd een opzet te maken van het toetsingskader.	Benadrukt wordt door ██████████ niet de feiten moet gaan beoordelen, dat is de taak van de OvJ.
24 september 2007	Verzending verslag gesprek d.d. 21 september	
11 oktober 2007	Afronding voorstel opzet toetsingskader	
22 oktober 2007	Bespreking opzet toetsingskader met ██████████ en ██████████.	
01 november 2007	Nieuwe opzet gemaakt voor toetsingskader	Aanleiding: het vorige kader was niet wat ze zochten, aldus ██████████. Dit is een nieuwe poging. Achterliggende gedachte was om een aantal vragen te formuleren waarop ██████████ een antwoord moet kunnen dichten om een weloverwogen beslissing te kunnen nemen.
8 november 2007	Bespreking over opzet nieuwe kader	Verzoek is het kader meer uit te diepen en af te zetten tegen de feiten
11 december 2007	Memo gedicht dat onderwerp van gesprek zal zijn met ██████████ en ██████████	
21 december 2007	Bespreking met ██████████ over voortgang in de zaak Chora. ██████████ geeft zijn visie op de Memo die EMSOM heeft geschreven. Er wordt besloten om een brief te sturen naar DJZ met toelichting op onmiddellijkheid van de dreigende aanval.	Ik heb aangegeven, zoals blijkt uit mijn Nota, dat de onmiddellijkheid niet helder uit de rapporten komt, temeer omdat het woordgebruik van de LEGAD en zinsneden uit het CDS-rapport en COMISAF-rapport neigen naar het aannemen van een hostile-intent situatie. Wellicht kan MINDEF aangeven waarin de onmiddellijkheid heeft gelegen van de dreigende aanval die werd ervaren. Wederom aandacht gevraagd voor ██████████. Ook gewezen op het ontbreken van bijlages bij het PV Kmar.
24 dec t/m 1 januari	Verlof	
7 januari 2008	Concept-brief voorgelegd aan ██████████	
8 januari 2008	Brief getekend door ██████████ met vraag over zelfverdediging nav	

art 11 lid
1 Wob

	dossier.	
9 januari 2008	Voor aankondiging [REDACTED] mbt brief Chora.	Gisteren en vandaag meerdere pogingen gedaan om contact te leggen met [REDACTED]. Op advies van de secretaresse [REDACTED] uiteindelijk contact gelegd met [REDACTED]. Hij is betrokken geweest bij het dossier. Een heads up gegeven en brief kort toegelicht. Zijn samenvatting: hoe legt MINDEF het begrip zelfverdediging uit in het algemeen en hoe verhouden de feiten zich hiertoe. Aangegeven dat ik bereid ben om meer in detail uitleg te komen geven over de "trigger". Niet over de telefoon vanwege de rubricering. [REDACTED] merkt op dat ze los van deze case graag kennis willen maken. "Ze" zijn: [REDACTED]. [REDACTED] doet voorstel dat [REDACTED] contact met ons legt om op korte termijn een afspraak te maken. Wellicht kennismaking en case dan combineren.
9 januari 2008	Gebeld door [REDACTED]. Wil met [REDACTED] deze kant op komen voor een combi-afpraak. Welke OvJ? Gezegd dat ik het aan [REDACTED] voor zal leggen en morgenochtend contact op zal nemen met [REDACTED].	
9 januari 2008	Contact gezocht met [REDACTED]. Gesprek prima, maar wil het antwoord op onze brief wel op schrift. Aan Mindef wat ze willen, eerst praten dan papier of omgekeerd	
14 januari 2008	Mailbericht verstuurd naar DJZ MINDEF ([REDACTED]) voor het maken van een nieuwe afspraak: slechts twee opties kunnen geven: 25 jan en 8 febr	[REDACTED] meldt dat de 22 ^e onverhoopt geen doorgang kan vinden. [REDACTED] zou graag bij het gesprek zijn, maar hij kan niet op de 22 ^e (NB: ik [REDACTED] weet niet meer of dit gesprek op de 14 ^e is gevoerd, of eerder.
15 januari 2008	Reactie van [REDACTED] het wordt 8 februari	Bericht ontvangen dat [REDACTED] ook niet bij afspraak had kunnen zijn.
31 januari 2008	[REDACTED] gevraagd om stukken klaar te leggen voor Albert zodat hij zich op 1 febr kan inlezen	
1 februari 2008	Melding van [REDACTED] dat Albert niet in de gelegenheid is, maar een week later hier op terug zal komen en de nota met mij wil bespreken	
4 februari 2008	Contact gezocht met [REDACTED] om na te gaan of zij het dossier CHORA inmiddels hebben opgeslagen en over welke bijlagen bij het PV zij beschikken.	Kan hem telefonisch niet te pakken krijgen. Zowel het vaste als mobiele nummer geprobeerd. Uiteindelijk zijn voicemail ingesproken.
5 februari 2008	Contact gehad met [REDACTED] en de vraag gesteld en uitgelegd. Ze gaan op zoek naar het dossier	Email verstuurd met het nummer van het PV. Nogmaals de vraag weergegeven.

7 februari 2008	Albert zou dossier ingelezen hebben	
7 februari 2008	Ontvang aan het einde van de middag sms-bericht met mededeling dat het dossier nog niet bij het DLBE ligt	
8 februari 2008	Telefonisch contact gehad met [REDACTED]. Hij deelt mee dat het dossier nog in TK ligt. Hij zal de DETCO vragen contact met mij dan wel [REDACTED] op te nemen.	
8 februari 2008	Kort nadat ik [REDACTED] heb gesproken, belt de DETCO. We spreken over een onbeveiligde lijn. Ik leg hem uit dat ik op zoek ben naar de bijlagen zoals die in het PV worden genoemd. Hij meldt me dat hij alleen een bijlage A heeft: bijlage A bij feitenonderzoek gevechten in/rond CHORA 16/17 juni 2007. Andere bijlagen zitten niet in het dossier. Ik geef aan dat de bijlage A mij niet bekend voor komt maar dat ik wel graag in het bezit van dit document kom. We spreken over de verzending. Hij stelt voor om het met de nieuwe DETCO mee terug te geven. Deze is op werkbezoek en zal komende week weer terug gaan naar NLD. Omwille van de tijd stel ik voor om het document te laten scannen en via een Titaan Rood verbinding naar NLD te sturen. Ik stel voor om dit via de TFU LEGAD ([REDACTED]) te laten doen. Het document zou naar de LEGAD DOPS in Den Haag kunnen worden gestuurd. We kunnen dan via een ordonnanse (Kmar) het document in Arnhem krijgen.	De DETCO zal het document bij het SBK of COMCEN laten scannen. Hij neemt contact op met de LEGAD. Zowel [REDACTED] als [REDACTED]. Heb ik geïnformeerd over mijn activiteiten. Met [REDACTED]. Bespreek ik wie en hoe contact wordt gezocht met de Kmar. Besloten wordt dat ik de Kmar in Arnhem bel.
8 februari 2008	De TFU LEGAD belt me voor een toelichting. Hij stelt voor om het document naar een uitloper in Arnhem (11 LMB) te sturen.	
8 februari 2008	Kap [REDACTED] is bereid zijn medewerking te verlenen. We spreken af dat hij geïnformeerd wordt zodra het document is verzonden naar Arnhem.	Hij gaat regelen dat hij toegang krijgt tot Titaan. Ook zal hij de vereiste documenten ivm vervoer regelen.
8 februari 2008	Ik heb de TFU LEGAD dtv KMAR TFU gevraagd om het document op maandagochtend te verzenden, evt met een password	
8 februari 2008	Gesprek met [REDACTED]. Van onze zijde: [REDACTED]	[REDACTED] overhandigt het antwoord op de door ons per brief gestelde vraag en licht e.e.a. toe.
11 februari 2008	TFU LEGAD belt. We spreken af dat we een wachtwoord aan het document koppelen. Hij gebruikt de	

		Art 10 lid 1 sub b Wob
11 februari 2008	Ik informeer [REDACTED].	Hij heeft alle papieren geregeld en is bereid om het document persoonlijk te komen brengen. In verband met al het papierwerk dat bij het vervoer komt kijken en de snelheid die hiermee gepaard gaat, ga ik hiermee akkoord
11 februari 2008	[REDACTED] ontvang ik in de middag op het parket. De verzegelde envelop is gericht aan de verbindingsofficier. [REDACTED] is op dat moment binnen. Zij tekent een rode kaart voor ontvangst en breekt de verzegeling en overhandigt het document aan mij. Ontvangen: Bijlage A bij feitenonderzoek (5 blz).	[REDACTED] en ik hadden gesproken over degene die het document op het parket in ontvangst had moeten nemen. Ook de verbindingsofficier is in dit kader genoemd. Uiteindelijk had ik het plan om het document als OM-functionaris zelf in ontvangst te nemen (zui verder vanwege het feit dat het een stuk uit een Kmar-dossier betrof). Omdat de papieren gericht waren aan de verbindingsofficier heb ik niet getekend.
11 februari 2008	[REDACTED] heeft het document op de Titaan computer gewist en mij hierover per mail bericht	
12 februari 2008	Op verzoek van [REDACTED] heb ik de omslag vernietigd. [REDACTED] heeft hiervoor gezorgd middels de shredder op de verbindingkamer.	
12 februari 2008	Met [REDACTED] gesproken over het feit dat ik het vreemd vindt dat de bijlagen waar de TFU LEGAD in zijn assessment over rept en welke door de Kmar is omgezet in een PV ontbreken. [REDACTED] geeft toestemming om contact op te nemen met [REDACTED]	
12 februari 2008	Telefonisch contact gehad met [REDACTED]. Hij kan zich de stukken niet direct voor de geest halen. Hij meent zich te herinneren dat hij bijlagen bij zijn assessment had gevoegd.	[REDACTED] stelt voor dat hij vrijdag a.s. naar Arnhem komt om het door hem opgestelde document in te zien, in de hoop dat hij dan e.e.a. helder krijgt.
12 februari 2008	[REDACTED] per mail geïnformeerd dat het document in goede orde is ontvangen	
13 februari 2008	DETCO in TK geïnformeerd dat het document in goede orde is ontvangen.	
13 februari 2008	[REDACTED] geïnformeerd dat [REDACTED] a.s. vrijdag langs komt.	
13 februari 2008	Telefonisch contact gehad met [REDACTED]. Hij vertelt dat hij het materiaal dat hij van de jurist heeft gekregen, heeft verwerkt in het pv. Een aantal documenten kon de jurist nog niet overhandigen. Deze zouden	We maken de afspraak om a.s. vrijdag hier verder over te praten omdat ik de stukken niet bij de hand heb.

	later komen. Hij heeft deze documenten nooit meer gezien. Hij stond ook op het punt om uit te roteren.	
14 februari 2008	Antwoord DJZ nav gesprek (onderbreking inzet vuursteun) in ontvangst genomen door ██████████	
15 februari 2008	Wederom contact gehad met toenmalige DETCO. De documenten die hij overhandigd heeft gekregen, zijn direct verwerkt in het PV. Het supplement E zou hij later krijgen, hetgeen niet is gebeurd. Althans niet tijdens zijn verblijf in TK. Met de TFU LEGAD had hij afgesproken om zeker te stellen dat de sfeer (omstandigheden) waaronder e.e.a. was uitgevoerd duidelijk zou worden voor de lezer. Om deze reden is de bijlage bij het PV gevoegd waarin een nadere feitenbeschrijving van 16/17 juni is opgenomen.	
15 februari 2008	██████████ is langs gekomen. Hij heeft het PV ingezien zoals deze is opgesteld door de Kmar. Ik heb daarbij aangegeven dat het een exact kopie betreft van de door hem opgestelde AAR. Wat supplement E betreft merkt ██████████ op dat deze niet door hem, maar door de TFU S3 zou worden overhandigd, omdat dit zijn document betrof. Het document geeft tot in detail inzicht in de planning van de vuursteun. Het supplement heeft als basis gediend voor het rapport van de CDS. Naast dit supplement zijn er meerdere AAR's opgesteld: legal AAR, CDT BG AAR etc. Op de dagtekening van het PV waren de AAR al gereed. Het bevreemdt hem dat supplement E nooit is overhandigd. ██████████ staat bij dat het gehele pakket aan AAR's naar de Kmar zou gaan. ██████████ meent dat de PZH alleen is ingezet in gebieden waar weinig tot geen woningen stonden. Het is de AH-64 die in de oorden is ingezet. Er was geen alternatief voor de inzet van de PZH, men achtte noodzakelijk dat de PZH zou worden ingezet.	
18 februari 2008	Brief aan DJZ ivm opvragen supplementen	
29 februari 2008	Tijdens een activiteit van het Nationaal Rode Kruis ██████████ gevraagd naar de afhandeling van de brief. Brief niet bij hem in	

	behandeling. Advies: contact opnemen met [REDACTED]	
04 maart 2008	Eerste belgping in de ochtend. Niet aanwezig. Bericht achterlaten met het verzoek om terug gebeld te worden. Tweede belgping aan het einde van de middag. [REDACTED] deelt mee dat ze de annex van de LEGAD boven water hebben. De andere documenten nog niet. Het verzoek ligt nu bij de J3. Ze zitten ook niet in het dossier van kol [REDACTED]. Kans groot dat ze naar de eenheid moeten. Hij heeft zelf een rappel gestuurd naar de J3. Indien hij donderdag nog niets heeft gehoord, gaat hij zelf achter de documenten aan.	
10 maart 2008	Email van DJZ aan [REDACTED]. Dit bericht is op vzk [REDACTED] door [REDACTED] doorgezonden naar privéadres [REDACTED].	
11 maart 2008	Bericht is met [REDACTED] doorgesproken. Standpunt ingenomen dat we met de AAR's kunnen volstaan. [REDACTED] zal e.e.a. communiceren met [REDACTED].	
27 maart 2008	[REDACTED] overhandigt mij supplement E, AAR Joint Fires. Ik constateer dat de appendices ontbreken. In de aanbiedingsbrief wordt gesproken over "supplementen". Er is echter maar 1 supplement opgestuurd	
28 maart 2008	[REDACTED] Gevraagd of hij aan [REDACTED] heeft doorgegeven dat het OM alle 17 supplementen wil hebben. [REDACTED] verklaart dit te hebben gedaan. Hij stemt ermee in dat ik [REDACTED] een mailbericht stuur met het verzoek om de appendices op te sturen en te informeren wanneer de overige supplementen worden opgestuurd	Mailbericht om 11.15 verstuurd.
31 maart 2008	Overige supplementen ontvangen	
3 april 2008	[REDACTED] geïnformeerd over de nieuw ontvangen documenten	
7 april 2008	[REDACTED] antwoordt per mail dat hij de stukken zal lezen nadat hij mijn nota heeft ontvangen.	
22 april 2008	Memo afgerond en betrokkenen geïnformeerd	[REDACTED] geïnformeerd over de memo + voorzien van een 'leeswijzer' 1
28 april 2008	Melding aan [REDACTED] dat ik met verlof ga. Voor vragen ben ik telefonisch bereikbaar	
14 mei 2008	Geïnformeerd bij [REDACTED] of ze de stukken reeds hadden doorgelezen	[REDACTED] wel, [REDACTED] nog niet. Afspraak gepland. Ivm agenda van [REDACTED] afspraak vastgelegd voor 21 mei
21 mei 2008	Bespreking memo met [REDACTED]	- beiden inhoudelijk eens met de visie en nemen advies over

		<ul style="list-style-type: none"> - wel opmerking over opbouw. Begrijpen achterliggende gedachte van de steller (criteria afgeleid van artikel 38 omdat dit complete lading dekt) maar stellen dat OM (ook anderen die zich met sr bezighouden) vanuit het strafrecht altijd van binnen naar buiten redeneren ipv buiten naar binnen (zoals in het memo). Afspraak dat het advies niet hoeft te worden omgezet omdat het stuk verder helder is. Indien er een 12 sv uit komt, dan wel andere opbouw hanteren. [redacted] zal in voorkomend geval dan in een vroegtijdig stadium het plan van aanpak presenteren voordat het wordt uitgewerkt. - [redacted] gaat beslissing nemen op basis van aanbeveling en zal e.e.a. kort onderbouwen. - [redacted] informeert Albert over de zaak maar wil hem niet gaan belasten. [redacted] informeert [redacted] en deze zal mogelijk volgende week aan Albert gaan vertellen hoe e.e.a. gecommuniceerd gaat worden naar het college, de krijgsmacht en de media. - [redacted] informeren. Nog even nadenken over al dan niet weglaten van geclassificeerde informatie. Wijzen op kamerbrief voor de feiten en vervolgens alleen de theoretische achtergrond meegeven en de conclusie [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted] wijst op het psychologische effect van het moment. Zijn advies: afronden voor juni!
--	--	--

Art 11 lid
1 Wob

Idem

	<p>[REDACTED]</p>	<p>Art 10 lid 1 sub b en 11 lid 1 Wob.</p>
<p>5 juni 2008</p>	<p>[REDACTED] meldt dat [REDACTED] het gesprek bij het PaG heeft teruggekoppeld. [REDACTED] vraagt met wie de vraag van [REDACTED] moet beantwoorden. [REDACTED] adviseert contact te leggen met COMTFU omdat deze het besluit heeft genomen om op basis van zv op te treden en lucht- en vuursteun in te zetten. Hij is eindverantwoordelijk voor het plan dat door C-BG is opgesteld. [REDACTED] moet vanmiddag naar Den Haag. Hij poogt dit bezoek te combineren met een bezoek aan voormalig COMTFU. Deze is echter niet beschikbaar. [REDACTED] meldt [REDACTED] aan het einde van</p>	

	<p>de middag dat COMTFU de volgende dag om 10.00 naar Arnhem zal komen. [REDACTED] bericht ook dat hij [REDACTED] (MINDEF) heeft geïnformeerd omtrent de reden van het gesprek en de vragen die zullen worden gesteld.</p>	
6 juni 2008	<p>Gesprek met voormalig COMTFU</p> <ul style="list-style-type: none">- [REDACTED] legt achterliggende gedachten van de vragen uit.- [REDACTED] benadrukt dat e.e.a. zelf beredeneerd kan worden, maar acht het van belang dat COMTFU zelf uiteenzet waarom hij bepaalde middelen al dan niet heeft ingezet.- [REDACTED] legt uit dat geen sprake is van een onderzoek. OM doet momenteel niet meer dan een eerste beoordeling van een geweldsrapportage.- COMTFU legt uit dat [REDACTED] <p>[REDACTED]</p>	<p>Art 10 lid 1 sub b Wob</p>

	<p>(afrondding, media en mogelijk 12 Sv).</p> <p>- COMTFU bereid om vragen schriftelijk te beantwoorden, maar wil dan wel concrete vragen. Dit om te voorkomen dat het een ellenlang verhaal gaat worden. ■■■■ schrijft de vragen op papier en legt deze voor aan COMTFU. De vragen zijn hem duidelijk. Afsproken wordt dat ik de vragen per mail naar hem toestuur en cc naar ■■■■.</p>	
6 juni 2008	<p>■■■■ zet de door ■■■■ opgeschreven vragen over in een mailbericht. De vraagstelling wordt door ■■■■ beperkt gewijzigd. Er was geen mogelijkheid meer om de gewijzigde vragen aan ■■■■ voor te leggen. Omdat de strekking ongewijzigd bleef, zijn de vragen direct naar COMTFU en cc aan ■■■■ gestuurd.</p>	
9 juni 2008	<p>Navraag door ■■■■ bij ■■■■ of hij al het memo heeft gelezen dat tijdens het bezoek is achtergelaten.</p>	
10 juni 2008	<p>■■■■ vraagt aan ■■■■ of hij al een antwoord heeft ontvangen van COMTFU. ■■■■ zegt dat hij nog niets heeft ontvangen.</p>	
11 juni 2008	<p>Bij opening van de mailbox bij aanvang dienst treft ■■■■ een mail met attachement aan. Het bericht is cc aan ■■■■ en ■■■■ gestuurd. Mail rond middernacht verstuurd via prive-account</p>	<p>Bas stuurt COMTFU een ontvangstbevestiging op diens verzoek naar het werkadres. Mail cc aan ■■■■. Aangegeven dat ik contact met hem opneem zodra ■■■■ van de inhoud kennis heeft kunnen nemen. Later op de ochtend verneem ik dat ■■■■ niet binnen is vanwege een MT. ■■■■ spreekt zijn voicemail in met het verzoek hem terug te bellen</p>
11 juni 2008	<p>Contact gehad met ■■■■. Door ■■■■ gevraagd om Kol Van Griensven te bedanken</p>	<p>Mail verzonden</p>
11 juni 2008	<p>Eerste concept ambtsbericht klaar. Per mail verzonden naar ■■■■ voor commentaar.</p>	<p>Document ook aan ■■■■ gegeven. Verzocht om kritisch te bezien.</p>
13 juni 2008	<p>Melding van ■■■■ dat concept ambtsbericht zijn goedkeuring heeft.</p>	<p>■■■■ heeft nog niet gereageerd.</p>
16 juni 2008	<p>■■■■ bericht ■■■■ dat hij nog een kleine wijziging heeft doorgevoerd</p>	

Art 11 lid
1 Wob

	in het concept-ambtsbericht.	
16 juni 2008	█ koppelt commentaar van █ terug op █.	Wijzigingen door █ doorgevoerd en nieuwe versie per mail verzonden naar █ en Management assistentes van de parketleiding.
16 juni 2008	█ geïnformeerd over de definitieve inhoud van het ambtsbericht.	█ meldt dat hij het ambtsbericht gelezen heeft en akkoord is met de inhoud (17 juni).
17 juni 2008	█ Wil memo EMSOM inzien.	Enkele dagen later pas op 24 juni in de gelegenheid geweest om het document aan haar te overhandigen. █ wijst haar op rubricering van het document. █ wijst haar op het feit dat de lezer van het advies wordt verondersteld ook de onderliggende stukken te hebben gelezen.
18 juni 2008	Eerste concept persbericht door █ (na overleg met █) van commentaar voorzien en per mail verzonden.	Vervolgens heeft █ wijziging tekstvoorstel mondeling toegelicht. Diezelfde dag is nog per mail contact geweest over de inhoud. Nog beperkt aantal wijzigingen voorgesteld door █.
19 juni 2008	█ meldt █ dat PaG enkele wijzigingen/aanvullingen wenst. Vzk aan █ om e.e.a. te verwerken.	In dit kader heeft █ met █ gebeld en de tekstwijzigingen doorgesproken. Vzk █ om ook het communicatieplan te communiceren, zodat zij hun plan daar op af kunnen stemmen (wanneer minister van j informeren etc.)
19 juni 2008	In de middag stuurt █ de gewijzigde versie naar █ en cc aan █.	Geen reactie ontvangen. Wel heeft █ het mailbericht geopend.
20 juni 2008	█	Art 11 lid 1 Wob
20 juni 2008	█ informeert om 0845 naar de stand van zaken. Hij vraagt of hij de nieuwe versie alvast toegestuurd kan krijgen, zodat hij zijn gedachten alvast kan vormen. De Minister vertrekt vandaag naar de Antillen en men wil hem vandaag nog informeren.	
20 juni 2008	█ akkoord met inhoud nieuwe versie. Om 1000 definitieve versie naar █ verstuurd. Hij zal zorgdragen voor het nummer en de verzending naar het PaG. Hij zal █ per mail informeren.	
24 juni 2008	Tekst ambtsbericht doorgestuurd naar █.	Krijg bericht van █ dat ze het memo van EMSOM d.d. 30 mei

		heeft gelezen en begrepen.
30 juni 2008	Verzending persbericht OM	
30 juni 2008	informeert over Over de afloop van de zaak Chora. leest vervolgens het memo	Irene koppelt terug dat het memo heeft gelezen en begrepen.
1 juli 2008	Afloop zaak Chora wordt toegelicht tijdens MIZA-BW	
XXX juli 2008	verzoekt om meer info mbt het toetsingskader in algemene in. doet een lijst met literatuur op het vakgebied van IHL toekomen.	
30 juli 2008	Op verzoek van , via binnengekomen, is door een geschoonde versie van het memo verzonden, met als doel de verzoeker te informeren mbt het toetsingskader.	Doel is mbv dit memo in toekomstige gevallen van rechtshulpverzoeken waarin IHL een rol speelt, de uniformiteit in de afhandeling daarvan te kunnen bewaken.

23

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: maandag 13 augustus 2007 15:55
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: Memo inzake ontbrekende stukken
[REDACTED]

Bijgaand een memo van mijn hand mbt een aantal stukken dat ontbreekt in de stapel die je in de kluis hebt liggen. [REDACTED]

Gr [REDACTED]

Informatie valt niet onder de reikwijdte van het Wob-verzoek.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

?

Arrondissementsparket Arnhem
Stafbureau Juridische Expertise Militair Strafrecht
Postbus 9032
6800 EP Arnhem

E [REDACTED]@om.nl
T [REDACTED]
F [REDACTED]
M [REDACTED]

24

Koninklijke Marechaussee

Detachement KMar TFU-4, ISAF Stage 3
Post Tarin Kowt (TK)

21 AUG 2007

T.a.v. [redacted]

afdeling documentatie
Amsterdam
Postbus 1000

Geachte [redacted].

Kmar

1)

Hierbij doe ik U toekomen Rapport nummer BPS 07-800621 in twee-voud, betreffende de gebeurtenissen van de periode voor en op 16-17 juni jl te Chora, Afganistan. Het betreffende rapport is opgemaakt en gesloten op 16 juli 2007 door mijn voorganger [redacted]. Het rapport is niet Ondertekend, daar betrokkene is uitgeroefd naar Nederland en aldaar uitschepingsverlof heeft. Betrokkene is eventueel door tussenkomst van de Brigade Buitenland Missies te Nieuw Milligen te bereiken.

Dat tot nu is gewacht met het inzenden van het Rapport, is gelegen in het feit dat het ondergetekende bekend was dat door Commandant Contco te Afganistan, een onderzoek naar de gebeurtenissen rond Chora, werd ingesteld. Door ondergetekende is bedoeld rapport inmiddels ontvangen en is voor Uw beeldvorming, met toestemming van C-Contco, bijgevoegd. Voorwaarde die zij stelde is, dat het laatstbedoelde rapport door Uw afdeling Als STG GEHEM wordt behandeld.

C. Contco

2)

Door mijn voorganger vergaarde en bewaarde stukken, zijn eveneens Bijgevoegd.

Hoogachtend,

[redacted]
Kapitein KMar
Detco Detachement Stage III - TFU-4

28

[redacted] (Parket Arnhem)

Van: [redacted] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 24 september 2007 10:01

Aan: [redacted] (Parket Arnhem); [redacted] (Parket Arnhem); [redacted] (Parket Arnhem)

CC: [redacted] (Parket Arnhem); [redacted] (Parket Arnhem)

Onderwerp: bespreking CHORA d.d. 21 september 2007

Heren,

Conform afspraak hierbij, voorzover door mij genoteerd, een weergave van hetgeen afgelopen vrijdag is besproken in de "CHORA-bijeenkomst".

Beschikbare informatie (standdatum 21 september 2007):

Ontvangen per reguliere aangetekende post

aanbiedingsbrief van KMar (ongedateerd). Brief is ontvangen op 21 augustus 2007. De brief is gericht aan [redacted]. De volgende documenten waren bijgevoegd:

- 1) rapport KMar (2-voud) met nr 07 800621. Rapporten zijn ondertekend; een dagstempel ontbreekt.
- 2) CDS-rapport (met paraaf op iedere pagina + stempel KLu)
- 3) Rapport AAR LEGAD TFU (BPS nr 07-800621 met datum 04/07/07) + bijlage B bij AAR TFU LEGAD

Ontvangen volgens procedure gerubriceerde gegevens (STG GEHEIM)

- Aanbiedingsbrief aan [redacted]
- Rapport C-CONTCO aan CDS d.d. 23 juli 2007 + aanbiedingsbrief (lijkt kopie te zijn, paraaf op pagina's ontbreekt evenals de KLu stempel)
- Foto's gevechtsvliegtuigen (toegevoegd door [redacted])
- Brief plv CDS d.t.v. DJZ aan het Openbaar Ministerie
- Ontvangstbevestiging
- Intern Memo van [redacted] aan [redacted]

In het dossier is tevens een rede van de CDS opgenomen.

Ontbrekende informatie

- Meldingen aan MINDEF. In het rapport van C-CONTCO wordt verwezen naar meldingen aan het Ministerie van Defensie die niet in de rapportage zijn meegenomen en zijn onderzocht.
- Bijlage A bij AAR TFU LEGAD. bestaat er een bijlage A bij AAR TFU LEGAD?. Toelichting: aanwezigheid van bijlage B bij AAR TFU LEGAD veronderstelt dat er ook een bijlage A is.
- Rapport van de KMar (C-KMardet). Dit rapport is niet meer dan een kopie van de AAR van de TFU LEGAD. Er ontbreekt een rapport van C-KMardet waarin hij met een eerste juridisch oordeel komt van het totale feitencomplex. Actie: [redacted] probeert via [redacted] de huidige standplaats van de toenmalige C-KMardet te achterhalen om vervolgens zelf contact te leggen.
- In het rapport van C-CONTCO wordt verwezen naar drie (internationale) rapportages: ISAF, UNAMA en de GOA. Actie: [redacted] zal via [redacted] in contact treden met MINDEF om te bezien of het OM in bezit kan komen van deze rapportages, in het bijzonder het ISAF-rapport.
- ISAF Richtlijnen: C-CONTCO stelt dat dat in de nacht van 16 op 17 juni vanwege de dreiging ISAF-richtlijnen opzij zijn gezet en derhalve grondgebonden vuursteun is ingezet zonder gebruikmaking van een voorwaartse waarnemer. Inzicht in de ISAF richtlijnen is relevant.
- Uittalingen jurist Defensie: een jurist van Defensie zou hebben gezegd dat tijdens de acties in CHORA mensenrechten zouden zijn geschonden. Op welke documenten baseert hij dit standpunt?

NB: [redacted], ik heb tijdens de bijeenkomst alleen een actiepunt genoteerd aangaande het rapport van de KMar en de drie (internationale) rapportages. Indien de andere punten direct actie behoeven (hetgeen mijn voorkeur zou hebben) dan graag een besluit ter zake.

Eerstvolgende bijeenkomst staat gepland op 22 oktober om 18.00 uur.

21

Handwritten notes:
- geheel geschonden (met foto's)
- dat
- in contact met
- wat nog moet
- worden uit
12100

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arondissementsparket Arnhem
Stafbureau Juridische Expertise Militair Strafrecht
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

35

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: woensdag 26 september 2007 9:13
Aan: Kerk, mr. A.O. van der (Parket Arnhem)
Onderwerp: FW: bespreking CHORA d.d. 21 september 2007

Albert,

Op verzoek van [REDACTED] stuur ik je onderstaand mailbericht door. Met CDS-rapport is bedoeld het rapport dat C-CONTCO heeft opgesteld in opdracht van de CDS. We hebben dit rapport dus in tweevoud in ons bezit.

Ik heb begrepen dat een dezer dagen het ISAF-rapport per koerier naar het parket wordt gebracht. Het UNAMA-rapport ga ik opzoeken op het internet.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Stafbureau Juridische Expertise Militair Strafrecht
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] van (Parket Arnhem)
Verzonden: maandag 24 september 2007 10:01
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] Parket Arnhem)
CC: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: bespreking CHORA d.d. 21 september 2007

Heren,

Conform afspraak hierbij, voorzover door mij genoteerd, een weergave van hetgeen afgelopen vrijdag is besproken in de "CHORA-bijeenkomst".

Beschikbare informatie (standdatum 21 september 2007):

Ontvangen per reguliere aangetakende post

aanbiedingsbrief van KMar (ongedateerd). Brief is ontvangen op 21 augustus 2007. De brief is gericht aan [REDACTED]. De volgende documenten waren bijgevoegd:

- 1) rapport KMar (2-voud) met nr 07 800621. Rapporten zijn ondertekend; een dagstempel ontbreekt.
- 2) CDS-rapport (met paraaf op iedere pagina + stempel KLu)
- 3) Rapport AAR LEGAD TFU (BPS nr 07-800621 met datum 04/07/07) + bijlage B bij AAR TFU LEGAD

Ontvangen volgens procedure gerubriceerde gegevens (STG GEHEIM)

- Aanbiedingsbrief aan [REDACTED]
- Rapport C-CONTCO aan CDS d.d. 23 juli 2007 + aanbiedingsbrief (lijkt kopie te zijn, paraaf op pagina's ontbreekt evenals de KLu stempel)
- Foto's gevechtsvliegtuigen (toegevoegd door [REDACTED])
- Brief plv CDS d.t.v. DJZ aan het Openbaar Ministerie
- Ontvangstbevestiging
- Intern Memo van [REDACTED] aan [REDACTED]

In het dossier is tevens een rede van de CDS opgenomen.

Ontbrekende informatie

- **Meldingen aan MINDEF.** In het rapport van C-CONTCO wordt verwezen naar meldingen aan het Ministerie van Defensie die niet in de rapportage zijn meegenomen en zijn onderzocht.
- **Bijlage A bij AAR TFU LEGAD.** bestaat er een bijlage A bij AAR TFU LEGAD?. Toelichting: aanwezigheid van bijlage B bij AAR TFU LEGAD veronderstelt dat er ook een bijlage A is.
- **Rapport van de KMar (C-KMardet).** Dit rapport is niet meer dan een kopie van de AAR van de TFU LEGAD. Er ontbreekt een rapport van C-KMardet waarin hij met een eerste juridisch oordeel komt van het totale feitencomplex. Actie: [redacted] probeert via [redacted] de huidige standplaats van de toenmalige C-KMardet te achterhalen om vervolgens zelf contact te leggen.
- In het rapport van C-CONTCO wordt verwezen naar drie (internationale) rapportages: ISAF, UNAMA en de GOA. Actie: [redacted] zal via [redacted] in contact treden met MINDEF om te bezien of het OM in bezit kan komen van deze rapportages, in het bijzonder het ISAF-rapport.
- **ISAF Richtlijnen:** C-CONTCO stelt dat dat in de nacht van 16 op 17 juni vanwege de dreiging ISAF-richtlijnen opzij zijn gezet en derhalve grondgebonden vuursteun is ingezet zonder gebruikmaking van een voorwaartse waarnemer. Inzicht in de ISAF richtlijnen is relevant.
- **Uittalingen jurist Defensie:** een jurist van Defensie zou hebben gezegd dat tijdens de acties in CHORA mensenrechten zouden zijn geschonden. Op welke documenten baseert hij dit standpunt?

NB: [redacted], ik heb tijdens de bijeenkomst alleen een actiepunt genoteerd aangaande het rapport van de KMar en de drie (internationale) rapportages. Indien de andere punten direct actie behoeven (hetgeen mijn voorkeur zou hebben) dan graag een besluit ter zake.

Eerstvolgende bijeenkomst staat gepland op 22 oktober om 16.00 uur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Arrondissementsparket Arnhem
Stafbureau Juridische Expertise Militair Strafrecht
Kamer [redacted] B
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [redacted]
fax: [redacted]
GSM: [redacted]

38

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 15 oktober 2007 10:22

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem) [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: chora

[REDACTED].
Naar aanleiding van de rapportages heb ik bijgevoegd document opgesteld. Graag licht ik deze op 22 oktober a.s. mondeling toe.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 40.

40

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: vrijdag 2 november 2007 13:33

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: toetsingskader

Dag [REDACTED]

Prima voorziet [REDACTED], kan je hiermee uit de voeten?

Naar mijn mening is [REDACTED]

[REDACTED]

gr.
[REDACTED]

Art 11 lid 1 Wob

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: vrijdag 2 november 2007 12:49

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] Parket Arnhem; [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: toetsingskader

[REDACTED].

Bijgevoegd een concretisering van het eerder verstuurd en ruimere toetsingskader.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6600 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Memo

Aan [REDACTED]
Van Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Steller [REDACTED]
Doorkiesnummer(s) [REDACTED]
Datum 01 november 2007
Onderwerp toetsingskader
Kenmerk N.2007-004

1. Doel

Het bieden van een toetsingskader ten behoeve van het dossier CHORA.

2. Centrale vraag

Is overeenkomstig de geweldsinstructie gehandeld?

3. Deelvragen

Om de centrale vraag te kunnen beantwoorden, moeten de volgende deelvragen (en de daarvan afgeleide vragen) worden beantwoord.

1. Kan de geweldsbevoegdheid worden ontleend aan de ROE? Zo nee, dan direct naar punt 2.	Ja/Nee
Afgeleide vragen	
a. Welke ROE zijn in dit kader relevant?	
b. Zijn de ROE op juiste wijze toegepast?	Ja/Nee
- Zijn alle bestanddelen vervuld?	Ja/Nee
- Was toestemming van hoger niveau vereist?	Ja/Nee
- Was sprake van militaire noodzaak?	Ja/Nee
- Is voldoende onderscheid gemaakt tussen burger en militair?	Ja/Nee
- Is een voldoende afgewogen keuze gemaakt mbt de keuze van het wapen(subsidiariteit)?	Ja/Nee
- Staat de bijkomende schade in verhouding tot het militaire voordeel?	Ja/Nee
- Zijn specifieke instructies (bevelen/SOP) opgevolgd?	Ja/Nee
2. Kan de geweldsbevoegdheid worden ontleend aan het inherente recht op zelfverdediging? Zo nee, dan direct naar punt 3.	Ja/Nee
Afgeleide vragen	
a. Was sprake van een (levensbedreigende) aanval?	Ja/Nee
b. Was sprake van een onmiddellijk (levensbe-)dreigende aanval?	Ja/Nee
c. Was de (onmiddellijk levensbedreigende) aanval gericht op: ISAF-personeel, PDSS of personen waarmee in opdracht van commandant wordt samengewerkt?	Ja/Nee
d. Was geweldgebruik strikt noodzakelijk?	Ja/Nee
e. Was het geweldgebruik proportioneel?	Ja/Nee

3. Kan een beroep worden gedaan op een andere strafuitsluitingsgrond?	Ja/Nee
Afgeleide vragen	
a. Kan een beroep worden gedaan op een wettelijk voorschrift?	Ja/Nee
b. Kan een beroep worden gedaan op een ambtelijk bevel?	Ja/Nee
c. Kan een beroep worden gedaan op artikel 38 WvSr?	Ja/Nee
d. Kan een beroep worden gedaan op noodweer?	Ja/Nee

Toelichting bij punt 1:

Algemeen

De ROE en het gebruik hiervan staan nooit toe dat in strijd wordt gehandeld met het humanitair oorlogsrecht.

Militaire noodzaak

In dit kader zijn het mandaat, de opdracht en het oogmerk van de commandant relevant.

Onderscheid burger en militair

Een aanval mag alleen zijn gericht op militaire doelen. De vraag moet dan ook worden gesteld of de objecten die in casu zijn aangevallen aan deze kwalificatie voldoen.

Subsidiariteit

Indien op basis van de ROE wordt gehandeld is van belang of er dwingende instructies (neergelegd in een SOP of bevel) zijn gegeven met betrekking tot het gebruik van bepaalde wapensystemen en welke voorzorgsmaatregelen zijn getroffen om de schade die bij inzet van het wapen zou kunnen ontstaan zo beperkt mogelijk te houden. Denk bijvoorbeeld aan richtlijnen met betrekking tot de inzet van voorwaartse waarnemers, *forward air controllers* en *precision guided munition*.

Proportionaliteit

Ook in dit kader is het van belang om duidelijk te krijgen of met het oog op dit beginsel specifieke instructies zijn meegegeven. Denk bijvoorbeeld aan de *Collateral Damage Estimate-methode* van ISAF.

Toelichting bij punt 2:

Aanval of onmiddellijk dreigende aanval

Bedenk dat niet altijd duidelijk is waar zelfverdediging eindigt en de ROE beginnen. Het recht op zelfverdediging is geen *license to kill*. Ook bij gebruikmaking van het recht op zelfverdediging moet rekening worden gehouden met het gedachtengoed uit het humanitair oorlogsrecht.

Indien het standpunt wordt ingenomen dat ten tijde van de gevechten in CHORA sprake was van een internationaal gewapend conflict of een intern gewapend conflict dan kan de bevoegdheid tot gebruik van geweld in voorkomend geval nog worden gebaseerd op het humanitair oorlogsrecht.

41

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED]@mindef.nl
Verzonden: dinsdag 13 november 2007 12:12
Aan: [REDACTED] van.der.Kerk@om.nl; [REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl;
[REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl;
[REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl; [REDACTED]@om.nl;
[REDACTED]@om.nl;
Onderwerp: Antw. kamervragen mbt Chora / COM-ISAF rapport 121107

Collegae,

onderstaande stuur ik u ter info.

Ik hoop u bij deze voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED] k
LSO KMar bij het OM te Arnhem

F: [REDACTED]
F: [REDACTED]
M: [REDACTED]
E: [REDACTED]
E: [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]]
Verzonden: maandag 12 november 2007 17:22
Aan: [REDACTED] KMAR/STC/DOPS/AFD TV RH
CC: [REDACTED] KMAR/STC/DOPS/AFD TV MPD
Onderwerp: antw mbtChora COMISAF rapport 121107

LS,

zie onderstaande antw:
KAMERVVRAGEN EN ANTWOORDEN
12-11-2007

Commandant ISAF inzet artillerie Chora in strijd oorlogsrecht
Vraagsteller: Lid Peters

In bijlage bieden wij u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen van het lid Peters over de conclusie van de commandant van ISAF dat de inzet van artillerie bij Chora in strijd is met het oorlogsrecht (Ingezonden 12 oktober 2007, Kenmerk 2070802270).

De minister van Buitenlandse Zaken,
drs. M.J.M. Verhagen

De minister van Defensie,
E. van Middelkoop

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
drs. A.G. Koenders

Vragen van het lid Peters (GroenLinks) aan de ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie en voor Ontwikkelingssamenwerking over de conclusie van de commandant van ISAF dat de inzet van artillerie bij Chora in strijd is met het oorlogsrecht. (Ingezonden 12 oktober 2007)

Vraag 1

Stelt het rapport van de commandant van ISAF (COMISAF) dat de inzet van de pantserhouwitser zonder directe waarneming op het doel niet in overeenstemming is met het oorlogsrecht, omdat daardoor mogelijk

onvoldoende onderscheid wordt gemaakt tussen militaire doelen en civiele objecten? 1)

Vraag 3

Waarom onderschrijven de Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) en de secretaris-generaal van de Navo deze conclusie niet? Op welke punten wijkt hun opvatting af van die van COMISAF?

Zoals in de brief aan de Kamer van 24 september 2007 (uw kenmerk 27925, nr 272) is gemeld, stelt het rapport van de commandant van ISAF dat de inzet van de artillerie gedurende ongeveer twee uur in de nacht van 16 op 17 juni, zonder directe waarneming op het doel, niet in overeenstemming met het oorlogsrecht zou zijn geweest, omdat daarbij onvoldoende onderscheid zou zijn gemaakt tussen militaire doelen en civiele objecten.

Op grond van de analyse van de juridisch adviseur van de Navo onderschrijven

SACEUR en de secretaris-generaal van de Navo de conclusie van COMISAF niet.

Volgens SACEUR en de secretaris-generaal van de Navo ondersteunt de feitelijke informatie in het rapport van COMISAF niet de conclusie dat het handelen van de Commandant van de TFU zou indruisen tegen het oorlogsrecht. Het rapport bevat volgens hen derhalve geen aanwijzingen dat de Commandant van de TFU onjuist heeft gehandeld.

Vraag 2

Wilt u dit rapport aan de Kamer toezenden? Zo neen, waarom niet?

Het rapport van de door COMISAF aangesteld onderzoekscommissie bevat operationeel gevoelige informatie, is derhalve geclassificeerd, en kan niet openbaar gemaakt worden.

Vraag 4

Wie heeft het laatste woord in de rapportage over gevechtshandelingen van ISAF? Kunnen SACEUR en de secretaris-generaal van de Navo een conclusie van COMISAF zomaar terzijde leggen? Onder wiens jurisdictie vallen de gevechtshandelingen van ISAF?

COMISAF is verantwoordelijk voor de feitelijke rapportages over gevechtshandelingen van ISAF. SACEUR is, als hoogste operationele commandant van de NAVO, eindverantwoordelijke voor ISAF. SACEUR en de secretaris-generaal van de Navo kunnen zich een eigen mening vormen naar aanleiding van deze rapportages en derhalve ook een eigen (juridische) beoordeling doen opstellen.

ISAF opereert onder mandaat van de VN. COMISAF is als operationeel commandant verantwoordelijk voor het toezien op de naleving van de Rules of Engagement die in het inzetgebied gelden. Ook kan, indien er sprake is van een (onmiddellijk dreigende) aanval, door eenheden een beroep gedaan worden op het inherente recht op zelfverdediging.

Nederlandse militairen vallen onder het Nederlandse straf- en tuchtrecht.

Vraag 5

Deelt u de conclusie van COMISAF? Zo ja, welke consequenties verbindt u daaraan? Zo neen, waarom niet?

De regering heeft aan de Navo medegedeeld zich niet te herkennen in de conclusies van het rapport van COMISAF. Zoals hierboven gesteld onderschrijven ook SACEUR en de secretaris-generaal van de Navo deze conclusies van COMISAF niet.

Zoals eerder gemeld in de brief aan uw Kamer van 24 september 2007 (uw kenmerk 27925 nr. 272) hebben wij grote waardering voor de bijzondere prestatie van de Nederlandse eenheden bij de gevechten rondom Chora.

Vraag 6

Waarom is de pantserhouwitser ingezet zonder dat voldoende onderscheid gemaakt kon worden tussen een militair doel en een civiel object, terwijl de secretaris-generaal van de Navo in juli 2007 beloofd heeft dat de Navo minder burgerslachtoffers zou maken?

Zoals eerder vermeld, is er bij de inzet van de pantserhouwitser onderscheid gemaakt tussen militaire doelen en civiele objecten. De inzet van de pantserhouwitser had tot doel te verhinderen dat de Taliban naar het districtscentrum zou oprukken. De pantserhouwitser heeft in de nacht van 16 op 17 juni gedurende ongeveer twee uur vooraf vastgestelde stellingen en vermoedelijke aanvoerlijnen van de Taliban onder vuur genomen.

Om de kans op burgerslachtoffers te verkleinen is de bevolking herhaalde malen door de TFU en lokale autoriteiten gewaarschuwd voor het dreigende geweld en is de bevolking gemaand het gebied te verlaten.

Vraag 7

Wat behelzen de aanvullende maatregelen die de secretaris-generaal van de Navo op 30 juli 2007 heeft aangekondigd? Hoever is de Navo met de uitvoering van elk van deze maatregelen?

Door de secretaris-generaal van de Navo is een aantal aanvullende maatregelen aangekondigd. Zo zullen onze ISAF-partners lichtere vliegtuigbommen gaan gebruiken, waardoor de kans op nevenschade zal afnemen. Tevens worden Afghaanse militairen aan de staf van het hoofdkwartier van ISAF toegevoegd en zijn de procedures voor het melden van incidenten verbeterd.

Op 28 juni 2007 is door COMISAF een aanvullende operationele richtlijn uitgevaardigd om de kans op burgerslachtoffers te beperken. Deze richtlijn is gericht op het aanscherpen van de Standard Operating Procedures van ISAF, het betrachten van een grotere terughoudendheid bij huiszoeken en het verbeteren van de coördinatie met de Afghaanse veiligheidsdiensten.

1) Kamerstuk 27 925, nr. 272, vergaderjaar 2007-2008

mvg

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

42

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: donderdag 15 november 2007 17:55

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Chora

[REDACTED].

Hierbij ter oriëntering, zeer in het kort, iets over Chora.

[REDACTED]

Dit zijn als ik het goed zie (tot) nu onze kenbronnen (naast uiteraard de relevante regelgeving).

Gelet op die bronnen lijkt mij hetvolgende het belangrijkste:

[REDACTED]

In het oog springend, [REDACTED]

[REDACTED]

Ik denk dat we het daar mn over moeten hebben;

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Ik heb de voorzichtige neiging [REDACTED]

[REDACTED]

Tot morgen om 11.30 uur.

[REDACTED]

Art 11 lid 1 Wob, van toepassing op alle onleesbaar gemaakte tekstdelen van alinea's op deze pagina.

43

[redacted] (Parket Arnhem)

Van: [redacted]@mindef.nl

Verzonden: maandag 10 december 2007 11:45

Aan: [redacted] van.der.Kerk@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl;
[redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl;
[redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl;
[redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl; [redacted]@om.nl

Onderwerp: FW: Antw Chorarapp. AIHRC+UNAMA

Collega,

vragen ingezonden 231007

Bijgaande ter info.

Ik hoop u bij deze voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

LSO KMar bij het OM te Arnhem

T: [redacted]

F: [redacted]

M: [redacted]

E: [redacted]@[redacted]

E: [redacted]@[redacted]

Van: [redacted], BS/AL/CDS/DOPS/afd. J3/DOC

Verzonden: dinsdag 4 december 2007 12:31

Aan: [redacted] KMAR/STC/DOPS/AFD TV RH; [redacted] KMAR/STC/DOPS/AFD TV MPD; [redacted]
[redacted] KMAR/STC/DOPS/AFD TV MPD; [redacted] KMAR/STC/DOPS/AFD TV RH; [redacted]

Onderwerp: Antw Chorarapp. AIHRC+UNAMA

LS,

Zie de bijlage: <<antwchora041207.pdf>>

Mvg

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bijlage geweigerd: openbare stukken; Aanhangsel Handelingen, 2007/08, 30264, nr 772.

44

[redacted] (Parket Arnhem)

Van: [redacted] Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 11 december 2007 17:17

Aan: [redacted] (Parket Arnhem)

Onderwerp: CHORA

[redacted]

Morgen licht de memo inzake CHORA in de kluis bij [redacted] [redacted]

Ik heb de afspraak in de agenda van [redacted] laten zetten, 21 dec van 11.00 tot 12.00 uur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [redacted]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel. [redacted]
fax. [redacted]
GSM: [redacted]

46

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Arnhem

Recherche Officier van Justitie

Postadres Postbus 9032, 6800 EP Arnhem

Bezoekadres
Eusebiusbinnensingel 28
6811 BX Arnhem
Tel. (026) 8884000
Fax (026) 8884699

Aan Directeur Juridische Zaken
De heer mr. M. Gazenbeek
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Contactpersoon

Doorkiesnummer

Datum

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Onderwerp

[REDACTED]
8 januari 2008

C/2007022675

Ah.1000.00 20001/08

Onderzoek gebeurtenissen Chora

Bij beantwoording

de datum en ons

kenmerk vermelden

Wilt u slechts één

zaak in uw brief

behandelen.

Geachte heer Gazenbeek,

Naar aanleiding van de ter beschikking gestelde rapporten inzake de onderzoeken naar de gebeurtenissen in de Chora vallei in de periode van 15 tot 20 juni 2007 vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Uit de informatie waarover mijn parket thans beschikt, kan worden afgeleid dat Commandant Task Force Uruzgan (C-TFU) op 16 juni 2007 op grond van het inherente recht op zelfverdediging heeft besloten tot inzet van (o.a.) artillerie. Op advies van zijn juridisch adviseur oordeelde C-TFU dat onder de gegeven omstandigheden sprake was van een *imminent threat*.

In het kader van de door mijn parket uit te voeren toetsing, acht ik het van belang meer inzicht te krijgen in de feitelijke omstandigheden en het gebruikte juridisch kader die hebben geleid tot het oordeel van C-TFU dat er sprake was van een *imminent threat*. Ik verzoek u dan ook mij ter zake nader te informeren.

Bij voorbaat dank ik u voor uw medewerking.

Gespreksnotitie

Datum: 09 jan 2008

Onderwerp: voorankondiging brief Chora
(imminent threat)

Contactpersoon: [REDACTED]

Gisteren en vandaag meerdere pogingen gedaan om contact te krijgen met [REDACTED]

Op advies van secretaris ([REDACTED]) uiteindelijk contact gelegd met [REDACTED] te [REDACTED] is betrokken geweest bij het dossier.

Een heads up gegeven en koert toegelicht.

Zijn samenvatting: hoe leggen wij het begrip uit in het algemeen, en hoe verhouden de feiten zich hier toe.

Oangegeven dat ik bereid ben om meer in detail uit te leggen te komen geven over de "trijzen".

Niet over telefoon vanwege rubricering

Merkt op dat ze los van deze case graag kennis willen maken. Ze is: [REDACTED]

Doet voorstel dat [redacted] contact met ons
legt om op korte termijn een afspraak
te maken. Wellicht kennismaking en
case dan combineren. ~~was~~.

0901 ± 1000

Gebeld door [redacted] Wil met [redacted] en/of
[redacted] deze kant op komen voor combi
afpraak welke OvJ? Gezegd dat ik
het aan [redacted] voor zal leggen
en morgen ochtend contact op zal
nemen met [redacted]

0901 16¹⁵

Contact gezocht met [redacted] Geoprek prima,
maar wil antwoord wel ook op schrift.
Ben minder wat ze willen; eens praten
dan papier of omgekeerd.

9/20/15

5

47

Van: [redacted] (Parket Arnhem)
Verzonden: dinsdag 15 januari 2008 11:48
Aan: [redacted] (Parket Arnhem); [redacted] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: aanmelding bezoekers + verzoek reservering parkeerplaats
Ik heb [redacted] net geproken, hij moet daar wel bij zijn, dus het verzoek de afspraak te verzetten.

Even contacten over een nieuwe datum??

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Management assistente Parketleiding
Kamer: [redacted]
[redacted] 81
[redacted]
[redacted]@oni.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] (Parket Arnhem)
Verzonden: dinsdag 15 januari 2008 11:47
Aan: [redacted] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: aanmelding bezoekers + verzoek reservering parkeerplaats

Hallo [redacted],

[vm de reis naar Afghanistan van [redacted], kan [redacted] helaas niet bij onderstaande bijeenkomst aanwezig zijn.

Ik denk dat jullie zelf het beste kunnen beslissen of het doorgaat zonder [redacted], of dat de bijeenkomst wordt verzet.

Dat weet ik dus niet.

Ik hoor het wel.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Management assistente Parketleiding
Kamer: [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]@om.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] (Parket Arnhem)
Verzonden: vrijdag 11 januari 2008 9:45
Aan: Beveiliging (Facilitair Bedrijf Arnhem)
CC: [redacted] (Parket Arnhem)
Onderwerp: aanmelding bezoekers + verzoek reservering parkeerplaats

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij meld ik de volgende personen als bezoeker aan:

Datum: 22 januari om 09.30 uur

Namen: [redacted] (Ministerie van Defensie/Directie Juridische Zaken)
[redacted] (Ministerie van Defensie/Directie Juridische
Zaken)
[redacted] (Ministerie van Defensie/Directie Juridische
Zaken)
POC: ondergetekende

Ik verzoek u ten behoeve van deze bezoekers 1 parkeerplaats te reserveren.

Ik neem aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Arrondissementsparket Amhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [redacted]
Postbus 9032
6800 EP Amhem
tel: [redacted]
fax: [redacted]
GSM: [redacted]

49

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: woensdag 30 januari 2008 15:40

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); Kerk, mr. A.O. van der (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: ANP-bricht

OM legt aangifte tegen militaire top terzijde (2)

AFGHANISTAN N i e u w bericht, meer informatie DEN HAAG (ANP) - Het Openbaar Ministerie (OM) neemt de aangifte tegen de Nederlandse militaire en politiek-ambtelijke top wegens schending van het humanitair oorlogsrecht in Afghanistan niet in behandeling. Dat heeft het OM in Den Haag woensdag laten weten aan de twee advocaten die de aangifte deden, Nico Steijnen en Meindert Stelling uit Zeist. Ze gaan in beroep.

De twee juristen vinden dat de manier waarop Nederland in Afghanistan oorlog voert, in strijd is met het oorlogsrecht. "Door de inzet van zwaar geschut vallen veel burgerslachtoffers, terwijl een land altijd de verplichting heeft dit te voorkomen", aldus Steijnen.

Ook menen ze dat Nederland het Anti-Folterverdrag schendt door gevangenen over te dragen aan de Afghaanse autoriteiten. Bovendien mogen Nederlandse militairen volgens hen niet doelgericht hogere Taliban-leiders liquideren.

Het OM wijst de aangifte af omdat er geen sprake is van strafbare feiten hier te lande en ook niet ingevolge de Wet internationale misdrijven (WIM). Steijnen ziet in de snelheid van het besluit en de weinige motivering bewijs dat het onderzoek van het OM geen kwaliteit en diepgang heeft. "De situatie is duidelijk: Deze hete aardappel moest men weer kwijt" Volgens hem heeft het OM zich gevoerd naar de wens van de

██████████ (Parket Arnhem)

Van: Kerk, mr. A.O. van der (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 29 januari 2008 11:43

Aan: ██████████ (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: vraag naar aangifte advocaat tegen militairen

██████████
Zaak is bij Den Haag binnengekomen en daar afgedaan. Aangifte was gericht tegen De Hoop Scheffer, de secretaris generaal van defensie, een paar generaals en een paar ministers.

Mogelijk komt er nog een aangifte deze kant op, maar ik heb ██████████ geadviseerd even af te wachten. ██████████

groet,
Albert

Art 11 lid 1 Wob

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: ██████████ (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 29 januari 2008 7:58

Aan: ██████████. (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem); Kerk, mr. A.O. van der (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: vraag naar aangifte advocaat tegen militairen

Hedenochtend artikel in de Volkskrant (p 3): aangifte tegen legerleiding omdat er onvoldoende onderscheid wordt gemaakt tussen militaire en civiele doelen; als voorbeeld wordt genoemd vuursteun tijdens slag om Chora (doel niet onder waarneming). ██████████ (Parket Arnhem) Tevens bezwaar tegen overdracht van gevangenen én het meehelpen bij de jacht op talibanleiders (=moord)

groet,
██████████

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: ██████████ (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 28 januari 2008 14:35

Aan: ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem); Kerk, mr. A.O. van der (Parket Arnhem)

Onderwerp: vraag naar aangifte advocaat tegen militairen

Dag,

ik krijg de volgende vraag voorgelegd van een journalist van Trouw:

Hebben wij een aangifte binnengekregen van advocaat Nico Steijnen tegen een aantal hooggeplaatste militairen (o.a. commandant der strijdkrachten) ivm schendingen hum. Oorlogsrecht.

Graag jullie reactie

MvG, ██████████

5-2-2008

51

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 5 februari 2008 11:37

Aan: [REDACTED]@mindef.nl'

Onderwerp: bijlagen bij rapport

[REDACTED]

Hierbij het dossiernr: 07-800621.

In het rapport wordt over verschillende bijlagen gesproken. Zijn de bijlagen daadwerkelijk bij het rapport gevoegd? Zo ja, kun jij regelen dat die bijlagen deze kant op komen?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

53

██████████ (Parket Arnhem)

Van: ██████████ (Parket Arnhem)
Verzonden: maandag 11 februari 2008 16:34
Aan: ██████████@mindef.nl'
Onderwerp: RE: TITAAN

██████████
Dank voor alles! Ik zal de omslag door de shredder halen.

██████████
-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: ██████████@mindef.nl [mailto:██████████@mindef.nl]
Verzonden: maandag 11 februari 2008 15:57
Aan: ██████████@om.nl
Onderwerp: RE: TITAAN

██████████
Stuk is zojuist volledig gewist. Zou jij de omslag die je erbij kreeg willen shredderen? Die moet vernietigd worden. Bij voorbaat dank. Mocht je in de toekomst nog iets nodig hebben, ik weet nu in ieder geval hoe het werkt ;).

Groet,
██████████

From: ██████████ CLAS/11LMB/STSTCIE/BRIGST/BUR J
Sent: maandag 11 februari 2008 13:44
To: ██████████ (Parket Arnhem)'
Subject: RE: TITAAN

██████████
Ik heb zojuist de brief ontvangen waarmee ik met gerubriceerde stukken mag leuren. Hoe gaan we het nu regelen qua overdracht van deze documenten?

Groet,
██████████

From: ██████████ (Parket Arnhem) [mailto:██████████@om.nl]
Sent: maandag 11 februari 2008 11:21
To: ██████████ CLAS/11LMB/STSTCIE/BRIGST/BUR JZ
Subject: RE: TITAAN

██████████
Het document is verstuurd naar de Titaanuitloper in Arnhem. Het is aan jou gericht (per ongeluk heb ik je ██████████ laten noemen). De titel luidt: bijlage A bij feitenonderzoek gevechten in/rond CHORA 16/17 juni 2007.

Je zult 5 documenten aantreffen. Ieder document is 1 pagina van de bijlage.

Het document is beveiligd met een password. Deze geef ik je dadelijk telefonisch door.

Ik hoop je straks nog te kunnen spreken zodat we afspraken kunnen maken over het ophalen.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted]@mindef.nl [mailto:[redacted]@mindef.nl]

Verzonden: vrijdag 8 februari 2008 13:32

Aan: [redacted]@om.nl

Onderwerp: TITAAN

Goedemiddag [redacted].

Zojuist ben ik op bezoek geweest bij het SBK. Die heeft mij (min of meer) uitgelegd hoe het systeem werkt. Via TITAAN kunnen allerlei gerubriceerde bestanden uitgewisseld worden. Onze TITAAN uitloper staat in [redacted]. De verdere procedure is bekend in het uitzendgebied. Hoe het technisch in de war steekt verder weet ik niet. Ik heb in ieder geval al wel de clearance geregeld, zodat ik toegang heb tot de TITAAN uitloper.

Art 10 lid 1 sub
b Wob.

We moeten verder even een afspraak maken voor de tijd dat de info uitgewisseld gaat worden. Ik hoop je voldoende van dienst te zijn geweest. Mocht je nog vragen hebben, dan kun je bellen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Stoff JZ 11 Luchtmobiele Brigade (AASLT) "7 December"

Oud Vrijland kamer [redacted]

MDTN [redacted]

PTT [redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

56

Arrondissementsparket Arnhem

Hoofdofficier

Postadres Postbus 9032 6800 EP Arnhem

Bezoekadres
Eusebiusbinnensingel 28
6811 BX Arnhem
Tel. (026) 8884000
Fax (026) 8884500

Aan Directeur Juridische Zaken
De heer mr. M. Gazenbeek
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Contactpersoon
Doorkiesnummer
Datum
Uw kenmerk
Ons kenmerk
Onderwerp

[REDACTED]
18 februari 2008

C/2007022675

SV 005-2008

onderzoek gebeurtenissen Chora

Bij beantwoording
de datum en ons
kenmerk vermelden.

Wilt u slechts één
zaak in uw brief
behandelen.

Geachte heer Gazenbeek,

Allereerst spreek ik met deze brief mijn dank uit voor uw schriftelijke reactie d.d. 08 februari en 14 februari 2008 op de door mijn parket gestelde vragen. Met deze brief vraag ik bovendien graag uw aandacht voor het volgende.

Naar aanleiding van de gebeurtenissen in CHORA heeft de toenmalige Task Force Uruzgan Legal Advisor (TFU LEGAD) op 04 juli 2007 zijn After Action Review (AAR) over de periode 16-17 juni 2007 overhandigd aan de toenmalige KMar detachementscommandant te Tarin Kowt.

In zijn AAR verwijst de TFU LEGAD naar een "supplement E AAR Joint Fires". Ik stel vast dat dit supplement niet in ons dossier zit. Vorige week heeft de detachementscommandant medegedeeld dat hem destijds een kopie van dit document door de TFU was toegezegd. De TFU LEGAD heeft dit vrijdag jl. bevestigd.

De TFU LEGAD heeft vrijdag jl. ook medegedeeld dat na afloop van de gebeurtenissen in CHORA door meerdere TFU functionarissen (o.a. door de LEGAD, Chief Joint Fires, Commandant Battlegroup) een AAR is opgesteld. Deze AAR's zouden in de vorm van een supplement ten grondslag hebben gelegen aan de in opdracht van de Commandant der Strijdkrachten opgestelde AAR. De term "supplement E" doet vermoeden dat er minimaal 5 AAR's zijn opgesteld.

Gelet op de verwijzing naar supplement E AAR Joint Fires in ons dossier, zou ik graag de beschikking krijgen over dit document. Ik verzoek u bovendien de overige supplementen ter beschikking te stellen.

Wederom dank ik u voor uw medewerking.

Hoogachtend,

A.O. van der Kerk
Hoofdofficier

60

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: donderdag 27 maart 2008 13:32
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: FW: Chora

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: dinsdag 11 maart 2008 10:02
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: Chora

[REDACTED].

[REDACTED] en ik zijn na onderling overleg tot de conclusie gekomen dat [REDACTED]

[REDACTED]
Art 11 lid 1 Wob.

[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: maandag 10 maart 2008 13:58
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: FW: Chora

Gaarne advies,
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: maandag 10 maart 2008 13:56
Aan: [REDACTED]@mindef.nl
Onderwerp: RE: Chora

Beste [REDACTED],

Ik zal je mail doorsturen naar onze militaire experts op het parket en zal hen vragen om te adviseren, en kom er dan uiteraard zsm op terug.
Met dank voor je bericht,
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]@mindef.nl [mailto:[REDACTED]@mindef.nl]
Verzonden: maandag 10 maart 2008 11:15
Aan: [REDACTED]@om.nl
Onderwerp: Chora

Beste [REDACTED],

De supplementen waarnaar je vroeg in jouw brief van 18 februari zijn terecht. Het blijken er in totaal 17 te zijn. Het supplement waarnaar de legad verwees (supplement E, AAR Joint Fires) heb ik ook fysiek in mijn bezit. De overige supplementen liggen (inmiddels) bij [REDACTED] in de kluis.

Ik kan voldoen aan jouw verzoek om alle supplementen te laten kopiëren en naar Arnhem te laten brengen en zal zulks ook gaarne doen indien je dat wenselijk acht. Gelet echter op de in jouw brief genoemde reden om deze supplementen te willen ontvangen, zijnde een verwijzing daarnaar in de stukken reeds in jullie bezit, wil ik je er op wijzen dat [REDACTED] me heeft gewaarschuid dat deze 17 supplementen weer verwijzingen bevatten naar weer andere documenten. Mocht je derhalve het dossier helemaal compleet willen

hebben, zou je dus eigenlijk het gehele onderzoeksdossier van de afdeling Evaluaties in kopie moeten ontvangen. Ook daartoe bestaat vanzelfsprekend alle bereidheid, maar zoals je zult kunnen voorstellen zal dat enige tijd in beslag gaan nemen, gelet op de omvang daarvan. Daarom verneem ik gaarne eerst of je inderdaad het hele onderzoeksdossier zou willen ontvangen, voordat ik daartoe een verzoek indien bij de Defensiestaf.

Vanzelfsprekend zal ik het aanbieden van de documenten doen vergezellen van een officiële antwoordbrief. Deze vorm van communicatie leek mij echter doelmatiger voor het bepalen welke documenten zijdens Defensie uiteindelijk zullen worden aangeboden.

Met hartelijke groet,

■

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

61

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: vrijdag 28 maart 2008 11:38
Aan: [REDACTED]@mindef.nl
Onderwerp: RE: supplementen
[REDACTED]

Dank voor de snelle reactie. Het is juist dat we alleen om de supplementen hebben gevraagd en niet ook naar de documenten waar in het supplement naar wordt verwezen. Het is echter niet uit te sluiten dat we na het lezen van de supplementen het noodzakelijk achten nog een aantal andere documenten in te zien. Zodra we de supplementen gelezen hebben, zullen we aangeven of en zo ja, welke andere documenten we nog graag in zouden zien.

groet,
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]@mindef.nl [mailto:[REDACTED]@mindef.nl]
Verzonden: vrijdag 28 maart 2008 11:19
Aan: [REDACTED]@om.nl
Onderwerp: Re: supplementen

[REDACTED],
Het gehele pakket zoals we dat hier hebben gereconstrueerd is gisteren verzonden. Overigens wees ik [REDACTED] er al op dat de supplementen weer naar nog andere documenten verwijzen. Daarbij gaf ik aan dat een compleet dossier van ook al die documenten er op zou neerkomen dat het gehele onderzoeksdossier van Eval (enkele dozen groot) dan zou moeten worden gekopieerd, gelet op de dwarsverwijzingen in de stukken. Hij gaf daarop aan de supplementen te willen ontvangen. Uiteraard blijft het mogelijk alles te kopiëren, maar weet dan dus waar je aan begint.
[REDACTED]

----- Original Message -----

From: [REDACTED] (Parket Arnhem) [mailto:[REDACTED]@om.nl]
To: [REDACTED] BS/AL/DJZ/Sectr.I&JB
Sent: Fri Mar 28 11:10:20 2008
Subject: supplementen

[REDACTED]
Gisteren heb ik het supplement E, AAR Joint Fires ingezien. Mijn dank voor de toezending. Aan het supplement zouden drie appendices zijn gekoppeld, deze ontbreken evenwel. Graag zouden we dit supplement compleet hebben.

Kort geleden wees je [REDACTED] op het feit dat er in totaal 17 supplementen zijn. [REDACTED] heeft daarop medegedeeld dat het OM deze graag in haar bezit zou krijgen. Dit verklaart dat in de aanbiedingsbrief wordt gesproken over "supplementen". Er is echter maar 1 supplement (E, AAR Joint Fires) toegevoegd. Heb je enig idee wanneer we de overige supplementen kunnen verwachten?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

62

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: maandag 7 april 2008 11:32
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: AAR chora

Prima,

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: maandag 7 april 2008 11:29
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: AAR chora

[REDACTED]
Ik stel mij voor die stukken erbij te pakken als jij die nota klaar hebt.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: donderdag 3 april 2008 14:30
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)
CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: AAR chora

Heren,

Ter info het volgende.

Op ons verzoek heeft MINDEF de rapportages gestuurd die ten grondslag hebben gelegen aan het rapport van de Commandant der Strijdkrachten. Het betreft onder andere een kort verslag van de commandant battlgroup, de compagniescommandant in CHORA, een verslag van degene die stafverantwoordelijk was van de inzet van de artillerie en de luchtsteun en de logboeken van de opstroom. Ik ben nu e.e.a. aan het doorlezen en zal het materiaal verwerken in mijn nota. Vooralsnog zie ik geen aanleiding om extra stukken op te vragen.

De stukken liggen in de kluis van [REDACTED] en ik beveel jullie aan om zelf ook de documentatie door te bladeren.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

63

[redacted] (Parket Arnhem)

Van: [redacted] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 21 april 2008 15:20

Aan: [redacted] (Parket Arnhem)

CC: [redacted] (Parket Arnhem); [redacted] (Parket Arnhem); [redacted] (Parket Arnhem)

Onderwerp: CHORA

[redacted]
De nota van het EMSOM inzake CHORA ligt in de kluis bij [redacted] (rode snelhechter). Het is een bijzonder
rijvig stuk geworden omdat ik veel theorie heb verwerkt. In de vet-gedrukte tekstdelen maak ik evenwel de
vertaalslag naar Afghanistan.

Zoals gezegd hebben we recent we de AAR's ontvangen die aan het CDS-rapport ten grondslag hebben
gelegen. De informatie die ik je zeker aanraad om te lezen bevinden zich achter het tweede rode tabblad met
nr 1, voorzien van een geeltje (4 in totaal).

Mocht je nog vragen hebben, dan hoor ik het wel.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [redacted]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [redacted]
fax: [redacted]
GSM: [redacted]

* besprek met [redacted]

* inhoud eerdere (inter)

* [redacted]

"

Art 11 lid 1 Wob

ww. 21050J [redacted]

67

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 26 mei 2008 8:09

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: Chora

OK.

[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: vrijdag 23 mei 2008 13:06

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Chora

[REDACTED] gaat een afspraak maken om Herman Bolhaar in persoon te informeren over Chora.

Het dossier leent zich immers moeilijk voor een beknopt ambtsbericht, ook in verband met de thans nog geclassificeerde info. Het is uiteraard noodzakelijk dat je [REDACTED] op vlieghoogte brengt en het is gewenst dat jij [REDACTED] vergezelt naar het gesprek met Herman om hem "en detail" bij te kunnen staan.

[REDACTED] neemt tzt contact met je op.

[REDACTED]

69

De aanvulling op de informatie die beschikbaar is met de gerechtshandelingen in Chora op 16-17 juni²⁰⁰⁷, in het bijzonder rond het tijdstip 20⁰⁰ - 04⁰⁰ uur zijn de volgende vragen gesteld:

1) welke middelen had u beschikbaar in het kader van ~~de~~^{het} afwering van de aanval van de OMF op Chora?

2) welke middelen heeft u ingezet en waarom?
(per middel)

3) ~~Waar~~ Er is gebruik gemaakt van inzet PZH op coördinate waar aanwezigheid van (stellingen van) OMF werd verondersteld, dan wel ^{op} coördinate waaraan het optreden van OMF kon waken verstoed.

Waar is de reden geweest om geen vooruit-opschoven waarnemen tbv inzet PZH in te zetten?

Opgesteld door [redacted] Muzikanten in aanwezigheid

van [redacted]

[redacted]

70

Van: [redacted] (Parket Arnhem)
Verzonden: vrijdag 6 juni 2008 12:44
Aan: [redacted]@mindef.nl'
CC: [redacted]@mindef.nl'; [redacted] (Parket Arnhem)
Onderwerp: verzoek om informatie
Geachte [redacted]

Naar aanleiding van het gesprek van vanochtend, verzoek ik u conform afspraak de onderstaande vragen schriftelijk te beantwoorden.

- 1) Welke middelen had u beschikbaar op het moment dat u op 16 juni 2007, naar aanleiding van de melding van de compagniescommandant, het besluit had genomen om stand te houden en direct optreden noodzakelijk achtte?
- 2) Welke middelen zijn daarbij ingezet? Ik verzoek u om de keuze die destijds is gemaakt per middel te motiveren.
- 3) De PZH is in de avond van 16 juni en in de nacht van 16 op 17 juni ingezet op coördinaten waar aanwezigheid van (gevechtsofstellingen) van OMF werd verondersteld, dan wel op coördinaten waardoor het optreden van de OMF kon worden verstoord. Daarbij is geen voorwaartse waarnemer ingezet. Wat is hiervan de reden en beschikte u over een alternatief?

[redacted]
Rechercheofficier
Namens deze

[redacted]
*Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [redacted]
fax: [redacted]
GSM: [redacted]*

71

10062008 stand van zaken lezen advies PaG.txt
Van: [redacted] (PaG 's-Gravenhage) [redacted]@om.nl]
Verzonden: donsdag 10 juni 2008 18:17
Aan: [redacted] (Parket Arnhem)
CC: [redacted] (PaG 's-Gravenhage)
Onderwerp: RE: Chora

Hallo [redacted],

Het is me helaas nog niet gelukt om er echt naar te kijken (teveel buiten het PaG geweest) en ook morgen ben ik weer buiten de deur (ik kan het dossier uiteraard gezien de vertrouwelijkheid ook niet meenemen) maar hoop dat donderdag wel te kunnen doen.
Ik verwacht echter niet, mede gezien de gedegenheid van het dossier, dat ik opmerkingen zal hebben die tot een wezenlijke aanpassingen zouden moeten leiden, dus het lijkt mij dat jullie gewoon volle kracht verder moeten gaan met de voorbereidingen.

Ik hoop je dan donderdag wat meer inhoudelijke te kunnen berichten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Senior bestuurlijk-juridisch medewerker
Parket Generaal, afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken

Telefoon: [redacted]
Telefax: [redacted]
Email: [redacted]@om.nl

P Do you really need to print this e-mail?

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] (Parket Arnhem) [mailto:[redacted]@om.nl]
Verzonden: maandag 9 juni 2008 10:38
Aan: [redacted] (PaG 's-Gravenhage)
Onderwerp: Chora

Geachte [redacted],

Heeft u reeds kans gezien om het IM inzake Chora te bestuderen? Graag verneem ik of u op- of aanmerkingen heeft.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [redacted]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [redacted]
fax: [redacted]
GSM: [redacted]

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie.

74

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: woensdag 11 juni 2008 7:47

Aan: [REDACTED]@mindef.nl'

CC: [REDACTED]@mindef.nl'; [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: ontvangstbevestiging

Kolonel,

Hartelijk dank voor de beantwoording van de vragen. Zodra [REDACTED] kennis heeft genomen van uw schriftelijke reactie, zal contact met u op worden genomen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

75

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: donderdag 12 juni 2008 9:22
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: ontvangstbevestiging
OK

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: donderdag 12 juni 2008 8:58
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: ontvangstbevestiging

Neem je nog even contact met hem op, wil gaarne mijn dank overbrengen.
[REDACTED]

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: woensdag 11 juni 2008 7:47
Aan: [REDACTED]@mindef.nl'
CC: [REDACTED]@mindef.nl'; [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: ontvangstbevestiging

Kolonel,

Hartelijk dank voor de beantwoording van de vragen. Zodra [REDACTED] kennis heeft genomen van uw schriftelijke reactie, zal contact met u op worden genomen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

76

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: donderdag 12 juni 2008 9:31

Aan: [REDACTED]@mindef.nl'

CC: [REDACTED]@mindef.nl'

Onderwerp: verzoek om informatie

Kolonel,

Mede namens [REDACTED] dank ik u voor de heldere en duidelijke beantwoording van de vragen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

77

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: donderdag 12 juni 2008 11:13

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: ambtsbericht chora

Bijlagen: N.2007-004 ambtsbericht CHORA.doc

[REDACTED].

Ik zag zojuist dat je druk in gesprek bent, daarom e.e.a. via de mail.

[REDACTED], heeft ook naar het document gekeken. Naast een beperkt aantal tikfouten raadde hij mij ook aan om

Ik meende [REDACTED]

[REDACTED] Wellicht dat jij zelf even kunt schuiven met de tekstdelen.

Art 11

lid 1

Wob

Vanmiddag heb ik verlof, evenal morgenmiddag. Ik hoop daarom e.e.a. morgenochtend af te kunnen ronden.

ps: ik heb de data toch gemeend expliciet te moeten melden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

79

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: vrijdag 13 juni 2008 12:19
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: nieuw concept ambtsbericht

behalve de adressering: 100 punten!!

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: vrijdag 13 juni 2008 12:06
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: nieuw concept ambtsbericht

[REDACTED]

Een nieuw concept.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

80

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] van (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 16 juni 2008 8:21

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: ambtsbericht

Urgentie: Hoog

Bijlagen: N.2007-004 ambtsbericht CHORA (definitieve versie).doc

[REDACTED].

Ik heb nog een kleine wijziging doorgevoerd. Op een aantal plaatsen heb ik [REDACTED]

[REDACTED] Art 11 lid 1 Wob.

Geleid jij het ambtsbericht door naar [REDACTED], of moet ik 'm op zijn bureau neerleggen?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

81

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 16 juni 2008 14:40

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: ambtsbericht CHORA

Bijlagen: N.2007-004 ambtsbericht CHORA (definitieve versie).doc

[REDACTED]

Jouw commentaar op de eerder gestuurde versie is door [REDACTED] op mij teruggekoppeld en e.e.a. is conform aangepast. Ik zal [REDACTED] vragen om het document in te boeken en gereed te maken voor ondertekening en verzending.

Nu rest nog de vraag hoe, wanneer en door wie de boodschap wordt gecommuniceerd met Defensie en de rest van de buitenwereld.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

82

[Redacted] (Parket Arnhem)

Van: [Redacted] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 16 juni 2008 16:31

[Redacted] (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: ambtsbericht *Chore*

[Redacted]
Ik heb het nu ook gelezen;

dank, [Redacted]

Art 11.1 Wob

Van: [Redacted] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 16 juni 2008 15:48

Aan: [Redacted] (Parket Arnhem)

Onderwerp: ambtsbericht

[Redacted]

Bijgevoegd de versie zoals deze naar het College zal worden verstuurd.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]
*Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [Redacted]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [Redacted]
fax: [Redacted]
GSM: [Redacted]*

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

83

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 17 juni 2008 12:11

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: ambtsbericht

Inderdaad, (en) ja.
[REDACTED]

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 17 juni 2008 8:01

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: ambtsbericht

[REDACTED]
Ik neem aan dat er voor jou niets nieuws in staat en jij je kunt vinden in de inhoud.
[REDACTED]

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 16 juni 2008 16:31

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: ambtsbericht

[REDACTED]
Ik heb het nu ook gelezen;
loop op die manier achter de feiten aan, maar 't is niet anders;
dank, [REDACTED].

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 16 juni 2008 15:48

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: ambtsbericht

[REDACTED]
Bijgevoegd de versie zoals deze naar het College zal worden verstuurd.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

84

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 17 juni 2008 16:26

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: Rapport Chora

[REDACTED]
Kom ik morgen voor bij jou op het net.
[REDACTED]

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 17 juni 2008 15:46

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Rapport Chora

 Vergeef!

Ik weet niet goed wie van jullie 2-en zich bezig heeft gehouden met Chora, maar ik weet dat door een van jullie een mooi rapport is opgesteld.

Ivm de woordvoering zou ik graag dit rapport willen inzien. Ik weet niet of ik het per e-mail kan ontvangen, of dat ik op jullie kamer het desbetreffende exemplaar kan inzien. Donderdag is de stoomcursus deel II (ik kom!). Wellicht kan het daarvoor al?

Van [REDACTED] begrijp ik dat [REDACTED]

Art 11 lid 1 Wob

Groeten,
[REDACTED]

85

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: woensdag 18 juni 2008 10:45

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Sjabloon voor brief

Urgentie: Hoog

Bijlagen: ..062008 Beoordeling OM van geweldsaanwendigen Chora.doc

[REDACTED]
hierbij het persbericht mbt Chora.
Graag jouw check over de tekst van het persbericht.
gr. [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 96.

86

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: woensdag 18 juni 2008 14:23
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: Sjabloon voor brief

lijkt me handig als [REDACTED] daar ook bij is

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: woensdag 18 juni 2008 14:18
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: Sjabloon voor brief

[REDACTED]

[REDACTED] en ik hebben samen naar de tekst gekeken. Eindresultaat is dat de tekst er wel anders is uit komen te zien. Ik zal zo direct toe komen lichten waarom e.e a is gewijzigd.

[REDACTED]

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: woensdag 18 juni 2008 10:45
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: Sjabloon voor brief
Urgentie: Hoog

[REDACTED]
hierbij het persbericht mbt Chora.
Graag jouw check over de tekst van het persbericht.
gr. [REDACTED]

87

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: woensdag 18 juni 2008 15:39

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED]
[REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] Parket
Arnhem / Zutphen); [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Nieuwe versie persbericht Chora

Urgentie: Hoog

Bijlagen: ..062008 Beoordeling OM van geweldsaanwendigen Chora (versie 18-06-2008).doc

Dag collega's,

hierbij de nieuwe versie van het Chora-persbericht.
Als jullie hier nog opmerkingen over hebben, hoor ik het graag asap!

Daarna stuur ik het bericht naar het PAG. [REDACTED] ook al naar de heer [REDACTED]?

Gezien [REDACTED] agenda (en die van mij) is donderdag 26 juni de eerste geschikte dag om het persbericht uit te doen. Ik ben dan vrij, maar [REDACTED] doet dan de voorlichting, en [REDACTED] is in de loop van de morgen beschikbaar. Maar eigenlijk zou maandag 30 juni beter uitkomen, dan zijn [REDACTED] en ik er beide en de hele dag beschikbaar. Feit is wel dat dat pas over meer dan een week is, en als de info nu al naar defensie gaat betwijfel ik of [REDACTED]

Art 11 lid 1 Wob

gr. [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 96.

88

██████████ (Parket Arnhem)

Van: ██████████ (Parket Arnhem)

Verzonden: woensdag 18 juni 2008 16:18

Aan: ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem / Zutphen); ██████████ (Parket Arnhem)

Onderwerp: RE: Nieuwe versie persbericht Chora

██████████

Wellicht is het nog een idee - met het oog op het publiek - om de termen 'luchtsteun en vuursteun' te vervangen door 'gevechtshelikopters, gevechtsvliegtuigen en pantserhouwitser".

Van: ██████████ (Parket Arnhem)

Verzonden: woensdag 18 juni 2008 15:39

Aan: ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem); ██████████ (Parket Arnhem / Zutphen); ██████████ (Parket Arnhem)

CC: ██████████ (Parket Arnhem)

Onderwerp: Nieuwe versie persbericht Chora

Urgentie: Hoog

Dag collega's,

hierbij de nieuwe versie van het Chora-persbericht.

Als jullie hier nog opmerkingen over hebben, hoor ik het graag asap!

Daarna stuur ik het bericht naar het PAG. ██████████, ook al naar de heer ██████████?

Gezien ██████████ agenda (en die van mij) is donderdag 26 juni de eerste geschikte dag om het persbericht uit te doen. Ik ben dan vrij, maar ██████████ doet dan de voorlichting, en ██████████ is in de loop van de morgen beschikbaar. Maar eigenlijk zou maandag 30 juni beter uitkomen, dan zijn ██████████ en ik er beide en de hele dag beschikbaar. Feit is wel dat dat pas over meer dan een week is, en als de info nu al naar defensie gaat betwijfel ik of ██████████

gr. ██████████

89

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: woensdag 18 juni 2008 16:28
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)
CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: RE: Nieuwe versie persbericht Chora

Ai, heb ik toch nog een schrijffout over het hoofd gezien: tweede alinea een "s" toevoegen bij geweldsaanwending. In titel wordt de "s" ook genoemd. Ook in de brief van het College wordt de "s" gebruikt

Aangezien ik me graag met van alles en nog wat bemoei: m.i. is het raadzaam om [REDACTED]

[REDACTED]
Art 11 lid 1 Wob

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Verzonden: woensdag 18 juni 2008 15:39
Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem / Zutphen); [REDACTED] (Parket Arnhem)
CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)
Onderwerp: Nieuwe versie persbericht Chora
Urgentie: Hoog

Dag collega's,

hierbij de nieuwe versie van het Chora-persbericht.
Als jullie hier nog opmerkingen over hebben, hoor ik het graag asap!

Daarna stuur ik het bericht naar het PAG. [REDACTED], ook al naar de heer [REDACTED]?

Gezien [REDACTED] agenda (en die van mij) is donderdag 26 juni de eerste geschikte dag om het persbericht uit te doen. Ik ben dan vrij, maar [REDACTED] doet dan de voorlichting, en [REDACTED] is in de loop van de morgen beschikbaar. Maar eigenlijk zou maandag 30 juni beter uitkomen, dan zijn [REDACTED] en ik er beide en de hele dag beschikbaar. Feit is wel dat dat pas over meer dan een week is, en als de info nu al naar defensie gaat betwijfel ik of [REDACTED]

gr. [REDACTED] Art 11 lid 1 Wob.

90

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: donderdag 19 juni 2008 8:32

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: FW: Ambtsbericht Chora

Urgentie: Hoog

Bijlagen: Doc3.doc

[REDACTED], zie de opmerkingen. Ik kan ze natuurlijk invoegen, maar de vraag mbt het toetsingskader moet jij toch doen, wil je het dan helemaal doen?

Van: [REDACTED] (PaG 's-Gravenhage) [mailto:[REDACTED]@om.nl]

Verzonden: woensdag 18 juni 2008 17:55

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (PaG 's-Gravenhage)

Onderwerp: Ambtsbericht Chora

Urgentie: Hoog

Beste [REDACTED],

Zoals telefonisch afgesproken hierbij een aantal opmerkingen n.a.v. het concept ambtsbericht dat ik via Herman Bolhaar ontvang.

Voornaamste punt daarin is [REDACTED]

Daarnaast heb ik - omdat ik toch bezig was - nog wat kleinere tekstuele aanpassingen voorgesteld. Ik heb [REDACTED]

Het zou m.i. sterk de voorkeur verdienen [REDACTED]

Art 11 lid 1 Wob

Verder ben ik natuurlijk graag tot nadere toelichting en/of verduidelijking bereid, alleen morgen niet op het PaG bereikbaar.

Ik kan echter wel mobiel gebeld worden op [REDACTED].

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Senior bestuurlijk-juridisch medewerker
Parket Generaal, afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken

Telefoon: [REDACTED]

Telefax: [REDACTED]

Email: [REDACTED]@om.nl

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

Do you really need to print this e-mail?

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie.

91

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: donderdag 19 juni 2008 13:14

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: nieuwe versie ambtsbericht

Urgentie: Hoog

Bijlagen: Doc3.doc

Controleren: Geadresseerde

Lezen

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Gelezen: 20-6-2008 8:22

[REDACTED] (Parket Arnhem) Gelezen: 19-6-2008 13:15

[REDACTED],

Rekening houdend met de voorgestelde wijzigingen en een gesprek dat ik dienaangaand met [REDACTED] per telefoon heb gehad, kom ik tot het volgende voorstel. Als je de oude versie er tegenover zet, zul je zien dat ik heb zitten schuiven met een aantal tekstdelen.

Van 1400 tot 1515 ben ik niet aanwezig!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

92

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: vrijdag 20 juni 2008 8:12

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: wijziging ambtsbericht CHORA

Bijlagen: Doc3.doc

[REDACTED].

Ik hoop dat e.e.a. nog niet verzonden is richting het PaG, want ik heb twee mineure wijzigingen doorgevoerd in de tekst die ik gisteren heb toegezonden.

[REDACTED] heeft mij verzocht om het PaG ook even te informeren over ons communicatieplan richting Defensie zodat zij daar hun acties richting de Minister van J. op af kunnen stemmen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

93

[redacted] (Parket Arnhem)

Van: [redacted] (Parket Arnhem)

Verzonden: vrijdag 20 juni 2008 8:42

Aan: [redacted] (PaG 's-Gravenhage)

Onderwerp: nieuw concept ambtsbericht

Bijlagen: Doc3.doc

[redacted].

Bijgevoegd de nieuwe versie zoals ik deze heb voorgelegd aan [redacted] en [redacted].

→ tel gesprek 20 juni

Op vzh van [redacted] alvast
dat nieuwe concept
heeft gehandeld

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [redacted]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel: [redacted]
fax: [redacted]
GSM: [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Art 11 lid 1 Wob.

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

94

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: vrijdag 20 juni 2008 9:54

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

CC: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Definitieve versie ambtsbericht

Bijlagen: 20062008 ambtsbericht CHORA (definitieve versie).doc

Controleren: Geadresseerde

Lezen

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Gelezen: 20-6-2008 9:57

[REDACTED] (Parket Arnhem)

[REDACTED]
Bij deze. Er hoeft alleen nog een nummer aan toegevoegd te worden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Arrondissementsparket Arnhem
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM
Kamer [REDACTED]
Postbus 9032
6800 EP Arnhem
tel. [REDACTED]
fax: [REDACTED]
GSM: [REDACTED]

Bijlage integraal geweigerd: betreft concept-versie. Definitieve versie opgenomen als document 95.

95

Arrondissementsparket Arnhem

Hoofdofficier

Postadres Postbus 8032, 6800 EP Arnhem

Bezoekadres
Eusebiusbinningel 28
6811 BX Arnhem
Tel. (026) 8884000
Fax (026) 8884500

Aan College van Procureurs-Generaal
T.a.v. de heer mr. H.J. Bolhaar
Postbus 20305
2500 EH Den Haag

Contactpersoon
Doorkiesnummer
Datum
Uw kenmerk
Ons kenmerk
Onderwerp

20 juni 2008

SV 2008-020
Ambtbericht afhandeling geweldsrapportage CHORA

Bij beantwoording
de datum en ons
kenmerk vermelden

Wilt u slechts één
zaak in uw brief
behandelen.

Geachte heer Bolhaar,

Van 16 tot 20 juni 2007 hebben Nederlandse en Afghaanse eenheden in het Chora-district in de Afghaanse provincie Uruzgan een grootscheepse aanval van de Opposing Militant Forces (OMF) afgeslagen en uit voornoemd gebied kunnen verdrijven. Met deze brief bericht ik u over mijn oordeel met betrekking tot het geweld dat door Nederlandse eenheden in voornoemde periode is aangewend, in het bijzonder in de nacht van 16 op 17 juni 2007.

Op 16 juni 2007 voert de OMF een gecoördineerde aanval uit op Afghaanse politieposten in de Chora-vallei. Op verzoek van de lokale autoriteiten geeft de International Security Assistance Force (ISAF) luchtsteun. Daarnaast ondersteunen Nederlandse eenheden van de Task Force Uruzgan (TFU) de Afghaanse autoriteiten vanaf de grond. Tegen het invallen van de duisternis moeten de politieposten in het westen worden opgegeven en trekken de Afghaanse en Nederlandse eenheden zich terug naar de omgeving van het districtscentrum in Chora. De eenheden beschikken over aanwijzingen dat het districtscentrum het aanvalsdoel is van de OMF. Vanwege de grote dreiging die van de OMF uitgaat en de noodzaak om Chora te behouden, wordt besloten om de directe dreiging te bestrijden met lucht- en vuursteun maar niet nadat de lokale bevolking in de gelegenheid is gesteld om het gebied te verlaten. Een opmars van de OMF naar het districtcentrum blijft uit en de volgende dag kan mede met de hulp van extra grondtroepen de situatie worden gestabiliseerd. Nadat de lokale bevolking is gewaarschuwd, wordt op 19 juni 2007 met succes een tegenaanval ingezet. Ook hierbij wordt lucht- en vuursteun ingezet. De OMF maakt in de gehele periode gebruik van burgerobjecten. Ook zijn er berichten dat burgers door de OMF worden geëxecuteerd. Tijdens de gevechten - die ook worden gevoerd in bewoond gebied - komen, mede door gevechtsacties van ISAF, burgers om het leven. De ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking

hebben op 24 september 2007 de Tweede Kamer schriftelijk geïnformeerd over (onder meer) de gebeurtenissen rondom Chora in de periode van 16 tot 20 juni 2007.

Vanwege de omvang van de gevechten en het feit dat er burgerslachtoffers zijn gevallen, heeft de Commandant der Strijdkrachten (CDS) een onderzoek gelast naar de gebeurtenissen. Het rapport dat ter zake is opgesteld, is op 10 augustus 2007 door het Openbaar Ministerie te Arnhem in ontvangst genomen.

Op verzoek van de Nederlandse regering is door de United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) samen met de Afghan Independent Human Rights Commission (AIHRC) een onafhankelijk onderzoek naar de gebeurtenissen verricht. De commandant van ISAF (COMISAF) heeft eveneens een onderzoek laten uitvoeren. Beide onderzoeksrapporten zijn op 26 september 2007 aan mij overgedragen, evenals de schriftelijke correspondentie van de Secretaris-Generaal van de NAVO en diens juridisch adviseur met betrekking tot het rapport van COMISAF.

Begin dit jaar vernam ik dat aan het CDS-rapport meerdere supplementen ten grondslag liggen, waaronder het 'after action report' van de commandant Task Force Uruzgan (COMTFU), de commandant van de battle group en van de Chief Joint Fires. In verband met de completering van het dossier heeft het Ministerie van Defensie op mijn verzoek deze supplementen ter beschikking gesteld. Een kopie van de supplementen is op 27 maart 2008 toegezonden.

Het CDS-rapport (inclusief de supplementen) is door ons aangemerkt als een 'rapport commandant' in de zin van de door uw College beschreven handelwijze geweldsaanwending militairen (brief d.d. 20 november 2006 PaG/BJZ-B11030) en vormt de basis voor de juridische beoordeling van de geweldsaanwending.

Uitgangspunt bij de beoordeling is dat het 'rapport commandant' de gebeurtenissen juist en volledig weergeeft en er zijdens het Ministerie van Defensie ten aanzien van het geweld dat in die periode is aangewend geen vermoeden bestaat van enig strafbaar feit. Waar mijn parket dit in het kader van de beoordeling nodig achtte, zijn vragen ter verduidelijking gesteld.

Het geweld dat in voornoemde periode is aangewend, is allereerst getoetst aan de voor de Nederlandse ISAF-militairen geldende geweldsinstructie. Deze instructie is vervat in de door de CDS uitgegeven Rules of Engagement en de daarvan afgeleide Aide Memoire voor ISAF-Commandanten en de Instructiekaart ISAF geweldgebruik, beiden met standdatum 04 mei 2006. Daarnaast is het geweldgebruik getoetst aan het humanitair oorlogsrecht.

Op basis van de voor Nederlandse ISAF-eenheden geldende geweldsinstructie hebben eenheden en hun militairen het recht om strikt noodzakelijk, proportioneel en minimaal benodigd geweld te gebruiken ter zelfverdediging tegen een aanval of een onmiddellijk dreigende aanval die de dood of lichamelijk letsel tot gevolg kan hebben. Buiten het geval van zelfverdediging mag geweld alleen worden aangewend als de geweldsinstructie hiertoe de bevoegdheid geeft. Indien geweld wordt gebruikt anders dan ter zelfverdediging, dienen militairen zich ook rekenschap te geven van procedures - al dan niet dwingend door een operationele commandant voorgeschreven - die zien op de uitvoering van de geweldsbevoegdheden.

Op basis van het 'rapport commandant' is naar mijn oordeel het geweld in alle gevallen bevoegd en binnen de gestelde grenzen van de geweldsinstructie is aangewend. Ik acht het in dit kader echter van belang nader in te gaan op de gebeurtenissen in de avond en nacht van 16 op 17 juni 2007.

Op deze avond en nacht is de Pantserhouwitser, in tegenstelling tot de andere momenten waarop dit middel in de periode van 16 tot 20 juni 2007 is gebruikt, ingezet zonder gebruik te maken van een voorwaartse waarnemer. Deze functionaris leidt en controleert de bestrijding van de doelen die hij onder waarneming heeft.

Op de bewuste avond en nacht van 16 op 17 juni 2007 kon COMTFU naar mijn oordeel menen dat het recht op zelfverdediging opgeld deed. Gelet op de hoge dreiging en de noodzaak om op te treden, daarbij meegewogen de tijd- en ruimtefactoren, acht ik de keuze voor en de wijze van inzet van de Pantserhouwitser gerechtvaardigd. Mede omdat het gebied waarin de doelen moesten worden bestreden door de tegenstander werd beheerst en onder de gegeven omstandigheden beweging in dit gebied door eigen grondtroepen niet mogelijk werd geacht, kon geen voorwaartse waarnemer worden ingezet. Om onbedoelde nevenschade zoveel als mogelijk te beperken, zijn maatregelen getroffen om de lokale bevolking uit de gevarenszone te krijgen (een deel van de bevolking zou het gebied al eerder hebben verlaten) en is in tegenstelling tot wat gebruikelijk is, gekozen voor enkelschots beschietingen. De doelen die op de bewuste avond met de Pantserhouwitser zijn aangegepen, konden worden aangemerkt als militair doel. Niet is vast komen te staan dat burgers zijn gedood of verwond als gevolg van de inzet van de Pantserhouwitser zonder directe waarneming. Op basis van het 'rapport commandant' wordt aannemelijk dat de burgerslachtoffers vooral zijn veroorzaakt door de luchtsteun. Volgens het 'rapport commandant' is de luchtsteun echter in alle gevallen en in overeenstemming met de ISAF-procedures geleid en gecontroleerd door een forward air controller. Het 'rapport commandant' geeft derhalve geen aanleiding om te veronderstellen dat de grenzen van subsidiariteit en proportionaliteit zijn overschreden.

Ongeacht het antwoord op de vraag of het humanitair oorlogsrecht formeel op de TFU van toepassing was ten tijde van de gerapporteerde gebeurtenissen, wordt het humanitair oorlogsrecht door de Nederlandse regering gehanteerd als veilige marge. De Nederlandse krijgsmacht wordt geacht om in alle gevallen waarin geweld wordt aangewend rekening te houden met het humanitair oorlogsrecht en dienovereenkomstig te handelen. Het geweldgebruik in meergenoemde periode is getoetst aan de beginselen van het oorlogsrecht en daarbij ben ik tot de slotsom gekomen dat deze niet zijn geschonden.

Met betrekking tot de inzet van de Pantserhouwitser zonder directe waarneming heeft COMISAF zich op het standpunt gesteld — welk standpunt overigens niet wordt gedeeld door de CDS, UNAMA/AIHRC en de Secretaris-Generaal van de NAVO en diens juridisch adviseur — dat daarmee in strijd is gehandeld met het humanitair oorlogsrecht, meer specifiek het beginsel dat bij gebruik van geweld altijd onderscheid moet worden gemaakt tussen militaire doelen en burgerobjecten. Gelet op de feiten en omstandigheden zoals beschreven in het 'rapport commandant' ben ik van oordeel dat geen sprake is van een schending van het beginsel van onderscheid.

Samengevat is op basis van het 'rapport commandant' geoordeeld dat het geweldgebruik rechtmatig is. Voornoemd rapport geeft geen aanleiding tot nader onderzoek.

Ik neem aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

A.O. van der Kerk,
hoofdofficier.

96

[Redacted] Parket Arnhem)

Van: [Redacted] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 30 juni 2008 11:55

Aan: [Redacted] (Parket Arnhem); [Redacted] (Parket Arnhem); [Redacted] (Parket Arnhem); [Redacted] (Parket Arnhem); [Redacted] (Parket Arnhem / Zutphen); [Redacted] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Persbericht Chora

Bijlagen: 30062008 Beoordeling OM van geweldsaanwendigen Chora.doc

Collega's,

bijgevoegd persbericht over Chora stuur ik om 12.00 uur naar de media

Met vriendelijke groet,

[Redacted]
Persvoorlichter Arrondissementsparket Arnhem

postadres:

Postbus 9032

6800 EP Arnhem

bezoekadres:

Eusebiusbinnensingel 28

6811 BX Arnhem

tel: [Redacted]

fax: [Redacted]

[Redacted]@om.nl

OPENBAAR
MINISTERIE

PERSBERICHT

Arnhem, 30 juni 2008

Arrondissementsparket Arnhem
Voorlichting

Persofficier:
S. Z. Wiarda

Plv. persofficier
M.J.M. van der Mark

Persvoorlichter:
M.G.H. Roelofse-Pater

Plv. persvoorlichter
P. Wolters
E. Prummel

Binnen kantooruren
026 – 88845 66

Buiten kantooruren:
06 – 13557700

OM: geweldsaanwendingen Chora rechtmatig

Het Openbaar Ministerie Arnhem heeft de geweldsaanwendingen door Nederlandse militairen in de periode 16 tot en met 20 juni 2007 beoordeeld en concludeert dat het geweld is aangewend binnen de grenzen van het humanitair oorlogsrecht en de geldende geweldsinstructie.

Van 16 tot en met 20 juni 2007 hebben Nederlandse en Afghaanse militaire eenheden in het Chora-district in de Afghaanse provincie Uruzgan een aanval van de Opposing Militant Forces (OMF) afgeslagen. Naast grondtroepen is door de commandant van Task Force Uruzgan ook vuur- en luchtsteun ingezet (gevechtshelikopters, gevechtsvliegtuigen en een pantserhouwitser).

Het Openbaar Ministerie in Arnhem heeft de geweldsaanwendingen door militairen en de daarbij gebruikte geweldsmiddelen in de periode 16 tot en met 20 juni 2007 in Chora beoordeeld aan de hand van de feiten en omstandigheden zoals deze o.a. blijken uit het onderzoeksrapport van de Commandant der Strijdkrachten.

Naar het oordeel van het OM is het geweld aangewend binnen de grenzen van het humanitair oorlogsrecht en de voor de Nederlandse ISAF-militairen geldende geweldsinstructie.

Het dossier levert ten aanzien van de betrokken Nederlandse militairen geen verdenking van enig strafbaar feit op.

97

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 30 juni 2008 12:08

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem / Zutphen); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Professioneel optreden militairen Chora

Hierbij de reactie van de CDS op ons persbericht

Van: [REDACTED]@mindef.nl [mailto:[REDACTED]@mindef.nl]

Verzonden: maandag 30 juni 2008 12:05

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Professioneel optreden militairen Chora

[REDACTED],

Dit is de reactie van CDS op het zojuist door jullie uitgegeven persbericht.

[REDACTED]

Professioneel optreden militairen Chora

In juni 2007 vonden rond Chora in Uruzgan zware gevechten plaats. Nederlandse en Afghaanse troepen hebben in die dagen een grootscheepse aanval van Taliban-strijders afgeslagen en hen uiteindelijk uit het gebied rondom Chora verdreven. Als gevolg van deze gevechtshandelingen zijn er slachtoffers onder de burgerbevolking gevallen. Er zijn mensen vermoord door de Taliban, terwijl anderen zijn omgekomen bij acties van ISAF tegen de Taliban. Gezien de omvang van de gevechten en het feit dat er burgerslachtoffers zijn gevallen, zijn er diverse onderzoeken geweest. In een zojuist gepubliceerd persbericht van het Openbaar Ministerie is bekend gemaakt dat het door Nederlandse militairen gebruikte geweld, tijdens die dagen gebruikt om de Taliban te verdrijven, binnen de grenzen van het humanitair oorlogsrecht en de voor de Nederlandse ISAF-militairen geldende geweldsinstructies is gebleven.

Dit oordeel van het Openbaar Ministerie toont aan dat onze militairen uiterst professioneel hebben gehandeld en ondanks de zeer moeilijke en zware omstandigheden het Nederlandse en internationale recht hebben gerespecteerd. Hoewel zowel aan militaire zijde als bij de burgerbevolking slachtoffers zijn te betreuren, is het duidelijk dat de val van Chora tot veel ergere consequenties had kunnen leiden. Dankzij de moedige inzet van zowel Nederlandse als Afghaanse militairen is de burgerbevolking van Chora dit lot bespaard gebleven. Ik ben trots op de militairen die dagelijks onder zeer zware omstandigheden hun werk uitvoeren. Het is dankzij hun inzet dat de Nederlandse normen en waarden overal ter wereld kunnen worden uitgedragen. Een onafhankelijke toets van onze handelingen past binnen die normen en waarden. Ik ben daarom verheugd dat het Openbaar Ministerie na een onafhankelijke toetsing de professionaliteit van onze mensen heeft onderstreept.

Hoewel de toestand rond Chora nog steeds zeer fragiel is, zijn er inmiddels een groot aantal vaste checkpoints in de Choravallei van waaruit Nederlandse en Afghaanse eenheden permanent patrouilleren. Ook is er op bestuurlijk gebied

vooruitgang geboekt en hebben de bewoners van Chora onlangs via democratische weg hun districtshoofd mogen kiezen. Hoewel voor Chora nog een lange weg is te gaan, is er grote vooruitgang geboekt en heeft niet de Taliban, maar de bevolking het nu voor het zeggen. De gebeurtenissen van juni 2007 hebben daar een belangrijke rol in gespeeld.

Generaal Peter van Uhm

Commandant der Strijdkrachten

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

98

[REDACTED] (Parket Arnhem)

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: maandag 30 juni 2008 14:07

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem / Zutphen)

Onderwerp: ANPbericht over chora

ANP, 30-6-2008 13:04

Militairen niet vervolgd voor geweld Chora (2)

AFGHANISTAN Nieuw bericht, meer informatie: met reactie Van Uhm ARNHEM (ANP) - Het geweld dat Nederlandse militairen in de periode van 16 tot en met 20 juni vorig jaar in Chora (Afghanistan) hebben gebruikt, is binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de voor de Nederlandse militairen geldende geweldsinstructie gebleven. Daarom worden de betrokken militairen niet vervolgd, laat het Openbaar Ministerie in Arnhem maandag weten.

De Nederlandse militairen moesten destijds met hun Afghaanse collega's een aanval van de Taliban afslaan. Naast grondtroepen werd daarbij ook vuur- en luchtsteun van gevechtshelikopters en -vliegtuigen en een pantserhouwitser ingezet.

Bij deze slag om Chora in de provincie Uruzgan vielen volgens de Afghaanse mensenrechtenorganisatie AIHRC en de koepel van VN-organisaties in Afghanistan UNAMA zestig tot zeventig burgerdoden. Ze noemden het aantal burgerslachtoffers hoog, maar vonden dat de operatie moest worden gezien in haar context.

"Er was een noodzakelijke operatie in een druk bevolkt gebied en de gevechten waren intensief. Daardoor lijkt het aantal slachtoffers acceptabel", aldus de AIHRC en UNAMA. Volgens de organisaties had terugtrekking van de militairen kunnen leiden tot een bloedbad onder lokale dorpingen, met een veel hoger aantal doden onder burgers.

Commandant der Strijdkrachten generaal Peter van Uhm is verheugd over het oordeel van het OM: "Dit oordeel toont aan dat onze militairen uiterst professioneel hebben gehandeld en ondanks de zeer moeilijke en zware omstandigheden het Nederlandse en internationale recht hebben gerespecteerd." Van Uhm meent dat er dankzij de Nederlandse inzet vooruitgang is geboekt in de regio van Chora. Maar hij erkent dat de toestand nog steeds zeer fragiel is en dat er nog een lange weg is te gaan.

ANP, 30-6-2008 13:04

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Persvoorlichter Arrondissementsparket Arnhem

postadres

Postbus 9032

6800 EP Arnhem

bezoekadres:

Eusebiusbinnensingel 28

6811 BX Arnhem

tel: [REDACTED]

fax: [REDACTED]

[REDACTED]@om.nl

99

Van: [REDACTED] (Parket Arnhem)

Verzonden: dinsdag 1 juli 2008 10:41

Aan: [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem); [REDACTED] (Parket Arnhem)

Onderwerp: Div artikelen

Bijlagen: Diverse artikelèn over beslissing chora 01-07-08.doc

Collegá's, uit de Clipitselectie nog een aantal artikelen over onze beslissing inzake Chora. Meeste gebaseerd op/volledig overgenomen van het ANP-bericht.

gr [REDACTED]

ps. op sommige sites zijn de reacties van lezers wel wat kritisch

Bijlage opgenomen als document 100.

100

Elsevier

Militairen niet vervolgd voor gevechten Chora

maandag 30 juni 2008 13:45

(Novum) - Nederlandse militairen die vorig jaar juni in het Afghaanse district Chora heftig vochten met de Taliban worden niet vervolgd. Het gebruikte geweld bleef binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de geweldsinstructie, meldt het Openbaar Ministerie in Arnhem maandag. Nederlandse troepen raakten van 16 tot en met 20 juni betrokken bij de gevechten in het Chora-district toen honderden Talibanstrijders er politieposten aanvielen. De Afghaanse president Karzai vroeg de Nederlanders vorig jaar om stand te houden. Bij de veldslag kwamen volgens schattingen van Defensie tussen de vijftig en zeventig vijandelijke strijders om. De 44-jarige sergeant-majoor Jos Leunissen verongelukte, drie andere Nederlandse militairen raakten gewond.

Bij de gevechten werd naast grondtroepen ook vuur- en luchtsteun ingezet. Het OM heeft het gebruikte geweld beoordeeld aan de 'feiten en omstandigheden zoals deze onder andere blijken uit het onderzoeksrapport van de Commandant der Strijdkrachten'.

Commandanten van de krijgsmacht zijn verplicht om van alle gevechten rapporten te maken en te verstrekken aan de Koninklijke Marechaussee en het OM. Die bekijken de rapporten en onderzoeken dan of er mogelijk strafbare feiten zijn gepleegd.

Volkscrant

Militairen van strijd met Taliban worden niet vervolgd

Van onze verslaggever Theo Koelé

gepubliceerd op 01 juli 2008 02:58, bijgewerkt op 1 juli 2008 07:52

DEN HAAG - Minister Van Middelkoop van Defensie en de legertop reageren opgelucht op de beslissing van het Openbaar Ministerie (OM) om geen militairen te vervolgen in verband met 'de slag om Chora'. In dit Afghaanse stadje kwamen tijdens gevechten met de Taliban vorige zomer tientallen burgers om het leven, onder meer door de inzet van zware wapens.

Het OM maakte maandag bekend dat de betrokken Nederlandse militairen opereerden binnen de grenzen van het humanitair oorlogsrecht en de geldende geweldsinstructie.

Volgens commandant der strijdkrachten Van Uhm blijkt uit het oordeel van het OM dat 'onze militairen uiterst professioneel hebben gehandeld', ondanks de 'zeer zware en moeilijke omstandigheden'.

Nederlandse en Afghaanse troepen in Chora werden vorig jaar juni bij verrassing aangevallen door honderden Taliban-strijders. De Nederlanders konden het offensief afslaan met behulp van zwaar geschut, F-16-vliegtuigen en Apache-gevechtshelikopters.

Volgens minister Van Middelkoop bevestigt de beslissing van het OM de analyse dat er geen sprake was van buitensporig geweld. Vorig jaar was er wel kritiek op de Nederlanders, met name van de commandant van de NAVO-vredesmacht in Afghanistan.

Die kritiek werd verworpen door de NAVO-leiding in Europa, alsmede door de toenmalige commandant der strijdkrachten, generaal Berlijn en door minister Van Middelkoop.

De laatste noemde het oordeel van het OM gisteren 'belangrijk' voor de Nederlandse militairen in Uruzgan. Hun collega's waren destijds betrokken 'bij een van de hevigste en omvangrijkste gevechtscontacten sinds de Korea-oorlog'.

Bij de meerdaagse slag om Chora in juni 2007 vielen vijftig tot tachtig burgerslachtoffers. Een aantal van hen werd getroffen door Nederlands vuur, anderen kwamen om het leven door wreedheden van de Taliban. Volgens generaal Berlijn, destijds 's lands hoogste militair, werd vrouwen de keel afgesneden, en moesten mannen meevechten met de Taliban-strijders, op straffe van executie.

Tijdens de gevechten kwam een Nederlandse militair door een 'bedrijfsongeval' met een mortier om het leven.

RTL nieuws

http://www.rtl.nl/actueel/rtlnieuws/binnenland/articleview/components/actueel/rtlnieuws/2008/06_juni/30/binnenland/0630_1415_militairen_vervolging_chora.xml

Terugtrekking had meer burgerdoden kunnen betekenen

Geen vervolging militairen na geweld Chora

De Nederlandse militairen die vorig jaar in de Afghaanse plaats Chora flink geweld hebben gebruikt, worden niet vervolgd.

Zwaar geschut

De Nederlandse militairen moesten in de periode van 16 tot en met 20 juni vorig jaar met hun Afghaanse collega's een aanval van de Taliban afslaan. Naast grondtroepen werd daarbij ook vuur- en luchtsteun van gevechtshelikopters en -vliegtuigen en een pantserhouwitser ingezet. Het Openbaar Ministerie stelt dat de militairen hiermee binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de geldende geweldsinstructie zijn gebleven.

Context

Volgens mensenrechtenorganisaties kwamen bij het geweld zo'n 60 tot 70 burgers om het leven. Ze noemden het aantal burgerslachtoffers hoog, maar vonden dat de operatie moest worden gezien in haar context. Volgens de organisaties had terugtrekking van de militairen kunnen leiden tot een bloedbad onder lokale dorpingen, met een veel hoger aantal doden onder burgers.

Recht gerespecteerd

Commandant der Strijdkrachten Van Uhm is verheugd over het oordeel van het OM: "Dit oordeel toont aan dat onze militairen uiterst professioneel hebben gehandeld en ondanks de zeer moeilijke en zware omstandigheden het Nederlandse en internationale recht hebben gerespecteerd."

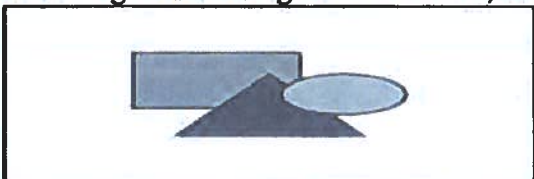
DAG

<http://www.dag.nl/1084047/NIEUWS/Artikelpagina-Nieuws/Militairen-niet-vervolgd-voor-gevechten-Chora.htm>

Militairen niet vervolgd voor gevechten Chora

30-06-2008 14:59 | Door: NOVUM

(Novum) - Nederlandse militairen die vorig jaar juni in het Afghaanse district Chora heftig vochten met de Taliban worden niet vervolgd. Het gebruikte geweld bleef binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de geweldsinstructie, meldt het Openbaar Ministerie in Arnhem maandag.

et 20 juni betrokken bij de gevechten in het Chora-
platieposten aanvielen. De Afghaanse president
stand te houden. Bij de veldslag kwamen volgens

schattingen van Defensie tussen de vijftig en zeventig vijandelijke strijders om. De 44-jarige sergeant-majoor Jos Leunissen verongelukte, drie andere Nederlandse militairen raakten gewond.

Bij de gevechten werd naast grondtroepen ook vuur- en luchtsteun ingezet. Het OM heeft het gebruikte geweld beoordeeld aan de 'feiten en omstandigheden zoals deze onder andere blijken uit het onderzoeksrapport van de Commandant der Strijdkrachten'.

Commandanten van de krijgsmacht zijn verplicht om van alle gevechten rapporten te maken en te verstrekken aan de Koninklijke Marechaussee en het OM. Die bekijken de rapporten en onderzoeken dan of er mogelijk strafbare feiten zijn gepleegd.

Novum

maandag, 30 juni 2008

Militairen niet vervolgd voor gevechten Chora

Nederlandse militairen die vorig jaar in Chora heftig vochten met de Taliban worden niet vervolgd. Het geweld bleef binnen de grenzen van het oorlogsrecht.

(Novum) - Nederlandse militairen die vorig jaar juni in het Afghaanse district Chora heftig vochten met de Taliban worden niet vervolgd. Het gebruikte geweld bleef binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de geweldsinstructie, meldt het Openbaar Ministerie in Arnhem maandag. Nederlandse troepen raakten van 16 tot en met 20 juni betrokken bij de gevechten in het Chora-district toen honderden Talibanstrijders er politieposten aanvielen. De Afghaanse president Karzai vroeg de Nederlanders vorig jaar om stand te houden. Bij de veldslag kwamen volgens schattingen van Defensie tussen de vijftig en zeventig vijandelijke strijders om. De 44-jarige sergeant-majoor Jos Leunissen verongelukte, drie andere Nederlandse militairen raakten gewond.

Bij de gevechten werd naast grondtroepen ook vuur- en luchtsteun ingezet. Het OM heeft het gebruikte geweld beoordeeld aan de 'feiten en omstandigheden zoals deze onder andere blijken uit het onderzoeksrapport van de Commandant der Strijdkrachten'.

Commandanten van de krijgsmacht zijn verplicht om van alle gevechten rapporten te maken en te verstrekken aan de Koninklijke Marechaussee en het OM. Die bekijken de rapporten en onderzoeken dan of er mogelijk strafbare feiten zijn gepleegd.

TROUW

■
Laatste nieuws (Novum/ANP) | binnenland | 30-06-2008 13:42

Militairen niet vervolgd voor gevechten Chora

(Novum) - Nederlandse militairen die vorig jaar juni in het Afghaanse district Chora heftig vochten met de Taliban worden niet vervolgd. Het gebruikte geweld bleef binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de geweldsinstructie, meldt het Openbaar Ministerie in Arnhem maandag. Nederlandse troepen raakten van 16 tot en met 20 juni betrokken bij de gevechten in het Chora-district toen honderden Talibanstrijders er politieposten aanvielen. De Afghaanse president

Karzai vroeg de Nederlanders vorig jaar om stand te houden. Bij de veldslag kwamen volgens schattingen van Defensie tussen de vijftig en zeventig vijandelijke strijders om. De 44-jarige sergeant-majoor Jos Leunissen verongelukte, drie andere Nederlandse militairen raakten gewond.

Bij de gevechten werd naast grondtroepen ook vuur- en luchtsteun ingezet. Het OM heeft het gebruikte geweld beoordeeld aan de 'feiten en omstandigheden zoals deze onder andere blijken uit het onderzoeksrapport van de Commandant der Strijdkrachten'.

Commandanten van de krijgsmacht zijn verplicht om van alle gevechten rapporten te maken en te verstrekken aan de Koninklijke Marechaussee en het OM. Die bekijken de rapporten en onderzoeken dan of er mogelijk strafbare feiten zijn gepleegd.

Copyright, Novum

De Morgen

<http://www.demorgen.be/dm/nl/990/Buitenland/article/detail/331742/2008/06/30/Nederlandse-militairen-niet-vervolgd-voor-gevechten-Chora.dhtml>

Nederlandse militairen niet vervolgd voor gevechten Chora

Nederlandse militairen die vorig jaar juni in het Afghaanse district Chora heftig vochten met de Taliban worden niet vervolgd. Het gebruikte geweld bleef binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de geweldsinstructie, meldt het Openbaar Ministerie in Arnhem vandaag.

Massale aanval

Nederlandse troepen raakten van 16 tot en met 20 juni betrokken bij de gevechten in het Chora-district toen honderden Talibanstrijders er politieposten aanvielen. De Afghaanse president Karzai vroeg de Nederlanders vorig jaar om stand te houden. Bij de veldslag kwamen volgens schattingen van Defensie tussen de vijftig en zeventig vijandelijke strijders om. De 44-jarige sergeant-majoor Jos Leunissen verongelukte, drie andere Nederlandse militairen raakten gewond.

Onderzoeksrapport

Bij de gevechten werd naast grondtroepen ook vuur- en luchtsteun ingezet. Het OM heeft het gebruikte geweld beoordeeld aan de 'feiten en omstandigheden zoals deze onder andere blijken uit het onderzoeksrapport van de Commandant der Strijdkrachten'.

Commandanten van de krijgsmacht zijn verplicht om van alle gevechten rapporten te maken en te verstrekken aan de Koninklijke Marechaussee en het OM. Die bekijken de rapporten en onderzoeken dan of er mogelijk strafbare feiten zijn gepleegd.

30/06/08 14u47

NRC next <http://www.nrcnext.nl/nieuws/nederland/article1149734.ece>

Gisteren 13:12

Laatst gewijzigd

Gisteren 13:12

Arnhem, 30 juni. Het geweld dat Nederlandse militairen in de periode van 16 tot en met 20 juni vorig jaar in Chora, Afghanistan, hebben gebruikt, is binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de voor de Nederlandse militairen geldende geweldsinstructie gebleven. Daarom worden de betrokken militairen niet vervolgd, laat het Openbaar Ministerie in Arnhem weten.

De Nederlandse militairen moesten destijds met hun Afghaanse collega's een aanval van de Taliban afslaan. Naast grondtroepen werd daarbij ook vuur- en luchtsteun van gevechtshelikopters en -vliegtuigen en een pantserhouwitser ingezet.

Bij deze slag om Chora in de provincie Uruzgan vielen volgens de Afghaanse mensenrechtenorganisatie AIHRC en de koepel van VN-organisaties in Afghanistan UNAMA zestig tot zeventig burgerdoden. Ze noemden het aantal burgerslachtoffers hoog, maar vonden dat de operatie moest worden gezien in haar context.

„Er was een noodzakelijke operatie in een druk bevolkt gebied en de gevechten waren intensief. Daardoor lijkt het aantal slachtoffers acceptabel", aldus de AIHRC en UNAMA. Volgens de organisaties had terugtrekking van de militairen kunnen leiden tot een bloedbad onder lokale dorpingen, met een veel hoger aantal doden onder burgers.

Commandant der Strijdkrachten generaal Peter van Uhm is verheugd over het oordeel van het OM: „Dit oordeel toont aan dat onze militairen uiterst professioneel hebben gehandeld en ondanks de zeer moeilijke en zware omstandigheden het Nederlandse en internationale recht hebben gerespecteerd." Van Uhm meent dat er dankzij de Nederlandse inzet vooruitgang is geboekt in de regio van Chora. Maar hij erkent dat de toestand nog steeds zeer fragiel is en dat er nog een lange weg is te gaan.

Metro <http://www.metronieuws.nl/index.php?actie=nieuws&c=2&id=127294>

Militairen niet vervolgd voor geweld Chora

Geplaatst op maandag 30 juni 2008 om 12:26

ARNHEM (ANP) - Het geweld dat Nederlandse militairen in de periode van 16 tot en met 20 juni vorig jaar in Chora (Afghanistan) hebben gebruikt, is binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de voor de Nederlandse militairen geldende geweldsinstructie gebleven. Daarom worden de betrokken militairen niet vervolgd, laat het Openbaar Ministerie in Arnhem maandag weten.

De Nederlandse militairen moesten destijds met hun Afghaanse collega's een aanval van de Taliban afslaan. Naast grondtroepen werd daarbij ook vuur- en luchtsteun van gevechtshelikopters en -vliegtuigen en een pantserhouwitser ingezet.

Bloedbad

Bij deze slag om Chora in de provincie Uruzgan vielen volgens de Afghaanse mensenrechtenorganisatie AIHRC en de koepel van VN-organisaties in Afghanistan UNAMA zestig tot zeventig burgerdoden. Ze noemden het aantal burgerslachtoffers hoog, maar vonden dat de operatie moest worden gezien in haar context.

„Er was een noodzakelijke operatie in een druk bevolkt gebied en de gevechten waren intensief. Daardoor lijkt het aantal slachtoffers acceptabel", aldus de AIHRC en UNAMA. Volgens de organisaties had terugtrekking van de militairen kunnen leiden tot een bloedbad onder lokale dorpingen, met een veel hoger aantal doden onder burgers.

BNR nieuwsradio

Mhttp://www.bnr.nl/archief?url=/csFdArtikelen/ANP/y2008/m06/d30/ANP300608168&t=Militairen_niet_vervolgd_voor_geweld_Chora

30 juni 2008, 13:14 | ANP

ARNHEM (ANP) - Het geweld dat Nederlandse militairen in de periode van 16 tot en met 20 juni vorig jaar in Chora (Afghanistan) hebben gebruikt, is binnen de grenzen van het oorlogsrecht en de voor de Nederlandse militairen geldende geweldsinstructie gebleven.

Daarom worden de betrokken militairen niet vervolgd, laat het Openbaar Ministerie in Arnhem maandag weten.

De Nederlandse militairen moesten destijds met hun Afghaanse collega's een aanval van de Taliban afslaan. Naast grondtroepen werd daarbij ook vuur- en luchtsteun van gevechtshelikopters en -vliegtuigen en een pantserhouwitser ingezet.

Bloedbad

Bij deze slag om Chora in de provincie Uruzgan vielen volgens de Afghaanse mensenrechtenorganisatie AIHRC en de koepel van VN-organisaties in Afghanistan UNAMA zestig tot zeventig burgerdoden. Ze noemden het aantal burgerslachtoffers hoog, maar vonden dat de operatie moest worden gezien in haar context.

„Er was een noodzakelijke operatie in een druk bevolkt gebied en de gevechten waren intensief. Daardoor lijkt het aantal slachtoffers acceptabel", aldus de AIHRC en UNAMA. Volgens de organisaties had terugtrekking van de militairen kunnen leiden tot een bloedbad onder lokale dorpingen, met een veel hoger aantal doden onder burgers.

Wereldomroep

Militairen Chora-offensief niet vervolgd

Gepubliceerd: maandag 30 juni 2008 10:42 UTC

Laatst gewijzigd: maandag 30 juni 2008 10:42 UTC

Arnhem - Nederlandse militairen worden niet vervolgd wegens buitensporig geweld tijdens een offensief een jaar geleden tegen de Taliban in Uruzgan. Bij dat omstreden offensief in de Chora-vallei kwamen ruim vijftig burgers om het leven. Het Openbaar Ministerie in Arnhem concludeert na onderzoek dat de militairen binnen de grenzen van het oorlogsrecht en hun geweldsinstructie zijn gebleven. De Afghaanse president Hamid Karzai heeft het Nederlands offensief in Uruzgan indertijd als onnauwkeurig en onzorgvuldig betiteld.

D 15

Hallo,

22/2

brief ontvangen, is dit
voor jullie?

Indien niet, sup retour

Intake

Intake

ADVISEURS
PROF. HANS ULRICH JESSURUN D'OLIVEIRA
PROF. TIES PRAKKEK
PROF. BRITTA BÖHLER

Betreft: Bombardementen Chora

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten

[Redacted], allen
woonachtig in het district Chora te Afghanistan, bericht ik u als volgt.

In de periode van 16 tot en met 20 juni 2007, en in ieder geval in de nacht van 16 op 17 juni 2007, zijn artillerie- en luchtbombardementen uitgevoerd op de dorpen Qala-e-Ragh en Sarab in het district Chora, Afghanistan, waar cliënten destijds woonden. Cliënten hebben bij deze aanval op Chora familieleden en bezittingen verloren.

Bij bovengenoemde artillerie – en luchtbombardementen zijn Nederlandse militairen betrokken geweest. De aanval op Chora is namelijk uitgevoerd in het kader van de Nederlandse militaire bijdrage aan de International Security Force (ISAF) in Afghanistan, opererend onder de naam Task Force Uruzgan (TFU).

Uit verschillende documenten blijkt voornamelijk dat de Nederlandse militairen in strijd met de toepasselijke regels hebben gehandeld. Zo zijn cliënten niet adequaat gewaarschuwd voorafgaand aan de artillerie – en luchtbombardementen. Ook lijkt de aanval disproportioneel te zijn geweest en onvoldoende onderscheid te hebben gemaakt tussen militaire doelen en burgerdoelen. Dit alles tezamen wijst er op dat gedurende de aanval op Chora de grenzen van het internationaal humanitair recht zijn overschreden.

Derhalve bestaat de gerede mogelijkheid dat Nederlandse militairen misdrijven hebben begaan.

Indien mijn informatie juist is, heeft het Openbaar Ministerie deze aanvallen onderzocht. Klaarblijkelijk heeft dit onderzoek niet geleid tot vervolging. Namens cliënten zou ik dossiers willen bestuderen met het oog op een mogelijke artikel 12-procedure. Ik verzoek u mij afschriften te sturen van stukken die zien op voornoemde aanvallen en die zich op uw parket bevinden. Hieronder begrijp ik in ieder geval de processen-verbaal die door de Koninklijke Marechaussee zijn opgesteld naar aanleiding van de schietincidenten, en de vervolgingsbeslissingen die indertijd door het Openbaar Ministerie zijn genomen. Mocht u geen afschriften willen sturen, dan stel ik voor dat ik een bezoek breng aan uw parket zodat ik aldaar de stukken kan inzien.

In afwachting van uw reactie, met vriendelijke groet,

Liesbeth Zegveld

D 16

[REDACTED] (AP Oost-Nederland)

Van: [REDACTED] (AP Oost-Nederland)
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 14:37
Aan: Lucas, mr J.J.A. (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (Ressortsparket, Arnhem-Leeuwarden)
Onderwerp: Verzoek [REDACTED] inzage stukken Chora
Bijlagen: Gescand vanaf een MFP.PDF Bijlage opgenomen als document D15.
Urgentie: Hoog

Goedemiddag allen,

Zojuist per post bijgevoegd verzoek van [REDACTED] ontvangen.

Zij stelt zich als advocaat voor een vijftal nabestaanden die tijdens de gevechten in Chora (periode 16 t/m 20 juni 2007) familieleden en bezittingen zouden zijn verloren door Nederlandse beschietingen (overigens blijkt uit haar brief niet concreet welke familieleden bij deze beschietingen om het leven zouden zijn gekomen).

Ik stel voor dat we op korte termijn even overleg hebben over het verzoek van [REDACTED].

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM/
[REDACTED]

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Oost-Nederland
Sectie Militaire Zaken
Euseblusblnningel 28, 6811 BX Arnhem
Postbus 9032, 6800 EP Arnhem
Flexplek in de buurt van kamer [REDACTED]

[REDACTED]@om.nl
www.om.nl

D17

[REDACTED] (AP Oost-Nederland)

Van: [REDACTED] (Ressortsparket, Arnhem-Leeuwarden)
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 15:45
Aan: [REDACTED] (AP Oost-Nederland); Lucas, mr J.J.A. (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: RE: Verzoek [REDACTED] inzage stukken Chora

Graag.

Volgende week maandag tot en met donderdag ben ik op oefening in Duitsland
Die week daarop alleen op donderdag zitting.

Vrgr [REDACTED]

Van: [REDACTED] D. (AP Oost-Nederland)
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 14:37
Aan: Lucas, mr J.J.A. (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (Ressortsparket, Arnhem-Leeuwarden)
Onderwerp: Verzoek [REDACTED] inzage stukken Chora
Urgentie: Hoog

Goedemiddag allen,

Zojuist per post bijgevoegd verzoek van [REDACTED] ontvangen.

Zij stelt zich als advocaat voor een vijftal nabestaanden die tijdens de gevechten in Chora (periode 16 t/m 20 juni 2007) familieleden en bezittingen zouden zijn verloren door Nederlandse beschietingen (overigens blijkt uit haar brief niet concreet welke familieleden bij deze beschietingen om het leven zouden zijn gekomen).

Ik stel voor dat we op korte termijn even overleg hebben over het verzoek van [REDACTED].

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Expertisecentrum Militair Strafrecht OM/
[REDACTED]

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Oost-Nederland
Sectie Militaire Zaken
Eusebiusbinnensingel 28, 6811 BX Arnhem
Postbus 9032, 6800 EP Arnhem
Flexplek in de buurt van kamer [REDACTED]

[REDACTED]@om.nl
www.om.nl

D21

In het VN Handvest worden twee uitzonderingen op dit geweldsverbod vermeld. De eerste uitzondering betreft het recht van Staten op individuele of collectieve zelfverdediging. De tweede uitzondering gaat op wanneer de Veiligheidsraad een Staat of internationale troepenmacht het mandaat geeft om op te treden in het kader van de handhaving van de internationale vrede en veiligheid (VN-mandaat).

Zo ontleent de NAVO-missie ISAF de rechtsgrondslag voor het militair optreden in Afghanistan aan het VN-mandaat zoals neergelegd in resolutie 1386 en verwante resoluties (zoals resolutie 1510). Dit mandaat is afgegeven op basis van hoofdstuk VII van het VN Handvest en staat de internationale gemeenschap (gegoten in de vorm van ISAF) toe om met '*all necessary means*' het welslagen van haar missie zeker te stellen. De missie houdt kort gezegd in dat ISAF de Afghaanse regering dient te ondersteunen in het herstellen en uitbreiden van het overheidsgezag over geheel Afghanistan.¹

De woorden '*all necessary means*' brengen tot uitdrukking dat militaire geweldsmiddelen mogen worden ingezet. Ter uitvoering van het politieke mandaat is een militair operatieplan opgesteld waarin de taken, middelen en de *Rules of Engagement* (ROE) zijn vastgelegd.

De ROE zijn een operationeel instrument waarmee een commandant sturing kan geven aan het geweldgebruik ten behoeve van de uitvoering van een door hem geformuleerde opdracht. Voor ISAF zijn ruime geweldsbevoegdheden afgegeven die haar in staat stelt om niet alleen reactief, maar ook pro-actief op te treden.

2.2 Het humanitair oorlogsrecht van toepassing?

Het humanitair oorlogsrecht (*ius in bello*) staat geheel los van het *ius ad bellum*. Voor de toepasbaarheid van het humanitair oorlogsrecht op een militaire strijdmacht is niet relevant of zij opereert op basis van een VN-mandaat en zo ja, hoe dit mandaat luidt.² Algemeen mag worden aangenomen dat de toepasbaarheid van het humanitair oorlogsrecht wordt bepaald door de feiten.³ Een multinationale troepenmacht die op basis van een VN-mandaat opereert zal formeel pas onder het regime van het humanitair oorlogsrecht komen wanneer zij feitelijk als partij deelneemt aan een gewapend conflict.⁴

¹ UN Doc. S/RES/1510 (2003) (SC Resolution 1510).

² Denk bijvoorbeeld aan de veelgebruikte termen *peacekeeping* of *peace-enforcing*.

³ Zo kan het voor komen dat in een *peacekeeping* missie gevechtsacties moeten worden uitgevoerd en in een *peace-enforcing* operatie de wapens zwijgen.

⁴ P.A.L. Ducheine, *Krijgsmacht, geweldgebruik en terreurbestrijding*, (eerste druk; Nijmegen 2008), blz. 472; *Application of international humanitarian law and human rights law to UN mandated forces, Report on the Expert meeting on multinational peace operations*, International Committee of the Red Cross, 11 december 2003, blz. 9 (working session I); Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, 28 337, nr. 3, blz. 12.

2.2.1 *Is sprake van een gewapend conflict?*

Het begrip 'gewapend conflict' wordt in het oorlogsrecht niet gedefinieerd. Het geweldgebruik zal evenwel een zekere mate van intensiteit en continuïteit moeten hebben om te kunnen spreken van een gewapend conflict als bedoeld in het humanitair oorlogsrecht. Of de zogenaamde 'ondergrens' is bereikt, zal op basis van de feitelijke toestand moeten worden beoordeeld.⁵

2.2.2 *Welk karakter heeft het gewapend conflict?*

In het humanitair oorlogsrecht wordt een onderscheid gemaakt tussen internationale en niet-internationale gewapende conflicten. Van een internationaal gewapend conflict is sprake indien twee statelijke entiteiten met elkaar in conflict zijn. Een gewapend conflict heeft een niet-internationaal karakter indien binnen de landsgrenzen een statelijke entiteit in conflict is met een niet-statale gewapende groepering.⁶ Om een niet-statale gewapende groepering als partij bij een intern gewapend conflict aan te kunnen merken, dient zij hiërarchisch te zijn georganiseerd en te hebben bewezen dat zij grondgebied in voldoende mate beheerst om aanhoudend (samenhangende) militaire operaties uit te kunnen voeren.⁷

2.2.3 *Partij bij een gewapend conflict*

Op een troepenmacht die op basis van een VN-mandaat optreedt, is het humanitair oorlogsrecht pas van toepassing indien zij feitelijk als partij bij het gewapend conflict betrokken is. Zij dient dus direct deel te nemen aan gevechtshandelingen die de 'ondergrens' van het gewapend conflict overstijgen.⁸

De vraag die in dit kader rijst is of inmenging van een internationale troepenmacht afbreuk doet aan het niet-internationale karakter van het gewapende conflict. Deze vraag dient naar onze mening ontkennend te worden beantwoord. De status van de actoren die tegenover elkaar staan, bepalen het karakter van een gewapend conflict. Alleen indien een statelijke strijdmacht direct dan wel indirect tegenover een statelijke entiteit komt te staan, heeft een gewapend conflict een internationaal karakter.⁹

⁵ P.A.L. Ducheine, idem noot 4, blz. 472. Zie ook Tweede Kamer, idem noot 4, blz. 12. In de MvT wordt in dit kader opgemerkt dat de aard en omvang van de gevechtshandelingen, de doelstelling daarvan, alsmede de grondslag waarop de handelingen worden verricht, bepalend zijn.

⁶ M. Zwanenburg, *Accountability of Peace Support Operations* (eerste druk; Leiden 2005), blz. 184; P.A.L. Ducheine, idem noot 5, blz. 470 en 490.

⁷ M. Zwanenburg, idem noot 6, blz. 183.

⁸ P.A.L. Ducheine, idem noot 4, blz. 524 en 527. Zie ook Kamerstukken I 2005-06, 30 300 X, nr. A, p. 4.

⁹ P.A.L. Ducheine, idem noot 4, blz. 504 en 528; ICRC, idem noot 4, blz. 11; M. Zwanenburg, idem noot 6, blz. 185. In de literatuur zijn de meningen hierover verdeeld. Er zijn geleerden die van oordeel zijn dat de deelname van een internationale troepenmacht tot gevolg heeft dat het conflict moet worden gekwalificeerd als een internationaal gewapend conflict.

2.3 *Wet Internationale Misdriften (WIM): het rechtsregime bij een niet-internationaal gewapend conflict*

Indien een partij gedurende een periode kan worden aangemerkt als partij bij een niet-internationaal gewapend conflict, wordt het door haar gebruikte geweld beheerst door dat deel van het humanitair oorlogsrecht dat op niet-internationale gewapende conflicten van toepassing is. Concreet betekent dit in onderhavig geval dat het gemeenschappelijk artikel 3 van de Geneefse Verdragen en Additioneel Protocol II bij de Geneefse Verdragen (AP II)¹⁰ van toepassing zijn. Ook geldt het gewoonterecht.

Artikel 3 van de Geneefse Verdragen richt zich vooral op de bescherming van burgers en laat zich niet of nauwelijks uit over de methoden waarop en middelen waarmee gevechten mogen worden gevoerd. In vergelijking met het rechtsregime voor internationaal gewapende conflicten, geeft AP II ook in zeer beperkte mate regels die tijdens het gevecht in acht moeten worden genomen.

In de onderhavige kwestie is artikel 13 AP II relevant.¹¹ Het gewoonterecht biedt evenwel meer houvast omdat deze ook de gewoonterechtelijke regels voor methoden en middelen van oorlogsvoering in internationaal gewapende conflicten omvat.¹² In Nederlandse militaire kringen wordt het standpunt gehuldigd dat de basisbeginselen van het humanitair oorlogsrecht die gelden in een internationaal gewapend conflict (militaire noodzaak, onderscheid, proportionaliteit en subsidiariteit) ook van toepassing zijn tijdens niet-internationaal gewapende conflicten.¹³

Overtreding van gemeenschappelijk artikel 3 van de Geneefse Verdragen en Additioneel Protocol II bij de Geneefse Verdragen is strafbaar gesteld in artikel 6 WIM. In de onderhavige kwestie zijn lid 1 onder a en lid 3 onder a relevant.¹⁴

¹⁰ P.A.L. Ducheine, idem noot 4, blz. 490 en 492. Afghanistan zelf is geen partij bij AP II. Wel zouden zij gebonden zijn aan de gewoonterechtelijke regels die van toepassing zijn in een niet-internationaal gewapend conflict. AP II is door Nederland ondertekend en daarom voor de toetsing van belang.

¹¹ Artikel 13 Additioneel Protocol II:

Lid 1: The civilian population and individual civilians shall enjoy general protection against the dangers arising from military operations. To give effect to this protection, the following rules shall be observed in all circumstances.

Lid 2: The civilian population as such, as well as individual civilians, shall not be the object of attack. Acts or threats of violence the primary purpose of which is to spread terror among the civilian population are prohibited.

Lid 3: Civilians shall enjoy the protection afforded by this Part, unless and for such time as they take a direct part in hostilities.

¹² P.A.L. Ducheine, idem noot 4, blz. 480.

¹³ Handleiding Humanitair Oorlogsrecht, Koninklijke Landmacht, 2005, blz. 162-163.

¹⁴ Artikel 6 lid 1 onder a WIM: "hij die zich in geval van een niet-internationaal gewapend conflict schuldig maakt aan schending van het gemeenschappelijk artikel 3 van de Verdragen van Geneve, te weten het begaan jegens personen die niet rechtstreeks aan de vijandelijkheden deelnemen [...] aanslagen op het leven of lichamelijke geweldpleging, in het bijzonder het doden op welke wijze ook [...]. Artikel 6 lid 3 onder a WIM: "hij die zich in geval van een niet-internationaal gewapend conflict schuldig maakt aan [...] opzettelijke aanvallen richten op de

Indien een oorlogsmisdrijf is gepleegd welke niet is opgenomen in artikel 6, dan kan worden teruggevallen op artikel 7 van de WIM, een 'vangnet' artikel.¹⁵

2.4 *Wetboek van (Militair) Strafrecht: het rechtsregime in andere gevallen*

Indien het Openbaar Ministerie de mening is toegedaan dat Nederland niet kan worden beschouwd als zijnde als partij bij een niet-internationaal gewapend conflict, dan is het humanitair oorlogsrecht formeel niet van toepassing. Overtreding van het humanitair oorlogsrecht levert dan geen overtreding op van de strafbepalingen als neergelegd in de WIM.¹⁶

Daarmee is niet gezegd dat het humanitair oorlogsrecht dan buiten beschouwing kan worden gelaten. De NAVO en de Nederlandse regering hanteren het vaste beleid om bij militair optreden het humanitair oorlogsrecht als veilige marge te hanteren.¹⁷ Het humanitair oorlogsrecht wordt *de facto* dan ook altijd toegepast.

Afhankelijk van de wijze waarop dit beleidsstandpunt is verwoord in militair operationele documenten (bevelen etc.), kan schending van de basisbeginselen van het humanitair oorlogsrecht een overtreding van een dienstvoorschrift of een dienstbevel opleveren.¹⁸ Mogelijk kan ook sprake zijn van een algemeen strafbaar feit (bv geweldsmisdrijf).

2.5 *Regels van humanitair oorlogsrecht, de basisbeginselen*

Aangezien militairen bij gebruik van geweld *de jure* dan wel *de facto* in overeenstemming met het humanitair oorlogsrecht dienen te handelen, zullen in deze paragraaf de voor deze kwestie relevante regels van het humanitair oorlogsrecht worden besproken.

2.5.1 *Beginselen van humanitair oorlogsrecht*

In de loop van de tijd zijn in verdragen specifieke regels opgesteld met betrekking tot het voeren van een gewapende strijd. Deze regels kunnen in de basis worden teruggebracht naar een aantal algemeen aanvaarde beginselen van het humanitair oorlogsrecht. Deze beginselen worden aangemerkt als internationaal gewoonterecht en zijn van toepassing op zowel internationale als niet-internationaal gewapende conflicten. De beginselen worden ook gehanteerd als veilige marge bij militair optreden buiten een gewapend conflict. Het betreft de volgende beginselen: militaire noodzaak, onderscheid, subsidiariteit/proportionaliteit en eerlijkheid en goede trouw.

burgerbevolking als zodanig of op individuele burgers die niet rechtstreeks aan vijandelikheden deelnemen.

¹⁵ Artikel 7 WIM: hij die zich in het geval van een internationaal of niet-internationaal gewapend conflict schuldig maakt aan een schending van de wetten en gebruiken van de oorlog anders dan bedoeld in de artikelen 5 of 6 (...).

¹⁶ Tweede Kamer, idem noot 4, blz. 10.

¹⁷ Kamerstukken I 2005-06, 30 300 X, nr A, blz. 4 en 5.

¹⁸ P.A.L. Duchêne, idem noot 4, blz. 523.

2.5.1.1 *Militaire noodzaak*

Geweld dient slechts te worden gebruikt als de militaire noodzaak hiertoe bestaat. De noodzaak wordt ingevuld door het militair voordeel dat men verwacht te behalen bij een militaire operatie die gericht is op de tegenstander.¹⁹

2.5.1.2 *Het beginsel van onderscheid*

Een grondregel van het humanitair oorlogsrecht is dat alleen militaire doelen mogen worden aangevallen; burgerdoelen dus niet. Militaire doelen kunnen worden onderscheiden in personen en objecten. In dit kader zal ook nader worden ingegaan op het verbod op niet-onderscheidende aanvallen en de regels omtrent het treffen van voorzorgsmaatregelen.

Personen en objecten

Personen

Partijen in een gewapend conflict dienen altijd onderscheid te maken tussen burgers en combattanten. Om die reden verbiedt artikel 13, tweede lid AP II dan ook gerichte aanvallen op burgers. In het derde lid is bepaald dat burgers hun beschermde status verliezen indien en voor zolang ze direct deelnemen aan vijandelijkheden.

In een internationaal gewapend conflict hebben de leden van reguliere strijdkrachten de status van combattant. In AP II komt de term "combattant" niet voor, en wordt alleen over burgers gesproken.

Algemeen kan worden aangenomen dat de strijdkrachten van de staat die partij is bij een intern gewapend conflict als zodanig hebben te gelden. De juridische status van overige gewapende strijders is echter onderwerp van (academische) discussie.

Schending van artikel 13 AP II is strafbaar gesteld in artikel 6 WIM. Daarbij moet worden benadrukt dat van een misdrijf eerst sprake is indien de aanval "as such" was gericht op de burgerbevolking dan wel op burgers die niet actief deelnemen aan vijandelijkheden.

Objecten

Een militair object wordt gedefinieerd als een object dat naar zijn aard, ligging, bestemming of gebruik een daadwerkelijke bijdrage tot de krijgsv verrichtingen levert en waarvan de gehele of gedeeltelijke vernietiging, verovering of onbruikbaarmaking onder de omstandigheden van dat moment een duidelijk militair voordeel oplevert.

Deze definitie is ontleend aan artikel 52, tweede lid AP I. Het tweede

¹⁹ Artikel 35 AP I; Y. Sandoz, C. Swinarski en B. Zimmerman red., *Commentary on the Additional Protocols of 8 June 1977 to the Geneva Conventions of 12 August 1949*, (Genève 1987), blz. 381-382; A.P.V. Rogers, *Law on the battlefield* (2e druk; Manchester 2004, blz. 3-7.

additionele protocol laat zich niet over dit begrip uit, maar als regel van gewoonterecht wordt deze ook van toepassing geacht tijdens een niet-internationaal gewapend conflict.²⁰

Met toepassing van deze definitie kan een burgerobject dat voor militaire doeleinden wordt gebruikt, worden aangemerkt als militair doel. De aanwezigheid van burgers in, dan wel in de nabijheid van het militaire object, ontnemt het object niet zijn militaire status.²¹ Indien gebieden of wegen binnen het toepassingsbereik van de definitie vallen, kunnen ook zij als militair object worden aangemerkt.²² In geval van twijfel of een burgerobject wordt gebruikt voor militaire doeleinden, moet het worden behandeld als burgerobject en mag het niet worden aangevallen.

Ingevolge artikel 57(2)(a)(i) AP I dient tijdens de planning van een aanval al het praktisch uitvoerbare te doen om zich ervan te vergewissen dat de aan te vallen doelen een legitiem militair doel zijn. AP II heeft geen overeenkomstige regel, maar algemeen wordt deze regel aangemerkt als gewoonterecht en geldt dus ook tijdens niet-internationaal gewapende conflicten.²³ Uit de woorden “al het praktisch uitvoerbare” volgt dat de vaststelling van de status van het aan te vallen doel dient te worden beoordeeld in het licht van de omstandigheden (reactietijd, inlichtingen, mogelijkheden tot verificatie van inlichtingen etc.) van dat moment.

Niet-onderscheidende aanval

Op basis van statenpraktijk kan algemeen worden aangenomen dat het verbod tot niet-onderscheidende aanvallen zowel geldt tijdens internationaal als niet-internationaal gewapende conflicten. AP II kent een dergelijke regel niet, maar ze kan worden ingelezen in het verbod om burgers tot doel van een aanval te maken als bedoeld in artikel 13 (2) AP II.²⁴ Voor de uitleg van dit begrip kan aansluiting worden gezocht bij artikel 51, vierde lid AP I. Volgens laatstgenoemd artikel dienen als niet-onderscheidende aanvallen te worden beschouwd:

- a) aanvallen die niet op een bepaald militair doel zijn gericht;
- b) aanvallen waarbij gebruik wordt gemaakt van strijdmiddelen of —methoden die niet op een bepaald militair doel kunnen worden gericht;
- c) aanvallen waarbij gebruik wordt gemaakt van strijdmiddelen of —methoden waarvan de gevolgen niet kunnen worden beperkt zoals Additioneel Protocol I vereist.

²⁰ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, *Customary international humanitarian law, volume I: Rules*. (2^e druk; Cambridge 2005), blz. 29-30 (Rule 8).

²¹ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, idem noot 20 (rule 9), blz. 31-32; Y. Sandoz, idem noot 21, blz. 620-621. Een lastig aspect in dit kader is de tactiek van de OMF om zich te vermengen met de burgerbevolking (vechten vanuit woningen, burgers niet toestaan te vluchten, burgers dwingen de wapens op te pakken).

²² A.P.V. Rogers, idem noot 19, blz. 84.

²³ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, idem noot 20 (rule 17), blz. 56 en Y. Sandoz cs. idem noot 19, blz. 680-682.

²⁴ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, idem noot 20 (rule 11), blz. 37.

Alle genoemde gevallen betreffen dus aanvallen die naar hun aard militaire doelen en burgers of burgerobjecten zonder onderscheid kunnen treffen.

Artikel 51, vierde lid onder a AP I doelt op een aanval die “in het wilde weg” wordt uitgevoerd, zonder daarbij een concreet militair object voor ogen te hebben. Ter illustratie kunnen de Irakese SCUD-aanvallen op Israëlische steden worden genoemd en de mortieraanvallen op de markt in Sarajevo. Voorbeelden van aanvallen als bedoeld in artikel 51, vierde lid onder b en c AP I zijn: gebruik van biologische en chemische wapens, V-2 raketten etc.²⁵ Een strijdmiddel dat een onderscheidend karakter heeft, kan dit verliezen door de wijze waarop het wordt ingezet.²⁶

Voorzorgsmaatregelen

Bij het uitvoeren van militaire operaties moet er voortdurend voor worden gewaakt dat burgers en burgerobjecten worden ontzien. Het gebod tot het treffen van voorzorgsmaatregelen wordt beschouwd als een regel van gewoonterecht.²⁷ Deze regel is neergelegd in artikel 57 AP I. Dit artikel heeft geen evenknie in AP II, maar kan ontegenzeggelijk in artikel 13, eerste lid AP II worden gelezen.²⁸

Ingevolge artikel 57 AP I dient men al het praktisch uitvoerbare te doen om zeker te stellen dat het aan te vallen doel een militair doel betreft. Ook moeten alle praktisch uitvoerbare maatregelen worden getroffen om schade of letsel aan burgers en burgerobjecten te voorkomen dan wel deze tot het uiterste te beperken. Indien blijkt dat een aanval tot buitensporig veel onbedoelde schade aan burgers en burgerobjecten zal leiden, dan moet van de aanval worden afgezien (zie paragraaf 3.5.1.4). Indien een aanval ook de burgerbevolking kan treffen, dient voorafgaand aan de aanval een effectieve waarschuwing uit te gaan mits de omstandigheden dit toelaten.

2.5.1.3 *Proportionaliteit*

Het beginsel van proportionaliteit houdt in dat de onbedoelde nevenschade aan burgers of burgerobjecten in verhouding moet staan tot het militair voordeel dat men met de aanval op een legitiem militair doel denkt te kunnen behalen. Dit militaire voordeel moet worden gezien in het licht van de operatie waar de concrete aanval deel van uit maakt.²⁹

Onbedoelde nevenschade levert dus niet per definitie een schending van het humanitair oorlogsrecht op. Het beginsel is neergelegd in artikel 51, vijfde lid onder b en artikel 57 AP I. AP II noemt dit beginsel niet met zoveel woorden, maar algemeen wordt aangenomen dat het hier een regel van gewoonterecht betreft die onder alle omstandigheden, dus ook in

²⁵ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, idem noot 20 (rule 71), blz. 248.

²⁶ Y. Sandoz cs, idem noot 21, blz 623.

²⁷ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, idem noot 20 (rule 15), blz. 51.

²⁸ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, idem noot 20 (rule 15), blz. 51 e.v..

²⁹ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, idem noot 20 (rule 14), blz. 49.

geval van een niet-internationaal gewapend conflict, moet worden nageleefd.³⁰

De commandant moet dit beginsel meenemen in zijn besluitvorming en op basis van de hem beschikbare informatie een inschatting maken welke bijkomende schade hij kan verwachten en hoe deze schade zich verhoudt tot het militaire voordeel dat hij met de aanval denkt te kunnen behalen. Een mathematische berekening om voorafgaand aan een militaire actie de te verwachten nevenschade te berekenen is niet mogelijk. Uit de rapporten blijkt dat de commandant zich rekenschap heeft gegeven van dit beginsel en de intentie had in lijn hiermee te handelen.

2.5.1.4 Subsidiariteit

Een commandant dient bij de keuze uit meer middelen het middel te kiezen dat de minste bijkomende schade veroorzaakt.³¹ Dit beginsel is verwerkt in de hiervoor genoemde beginselen, maar wordt in de Nederlandse literatuur als afzonderlijk beginsel aangeduid.

2.6 Handelen binnen de bevoegdheden

In een gewapend conflict biedt het humanitair oorlogsrecht de rechtsbasis voor geweldgebruik. Ten behoeve van een militaire operatie zullen niettemin ROE worden opgesteld. In een dergelijk geval zullen de ROE mogelijk minder geweld en/of het gebruik van minder middelen of methoden toestaan dan op basis van het humanitair oorlogsrecht gerechtvaardigd zou zijn. Het humanitair oorlogsrecht vormt de buitengrens.

Ligt aan een militaire operatie een VN-mandaat ten grondslag, dan vormt dit mandaat en daarop gebaseerde operationele documenten (inclusief ROE) de rechtsbasis voor het geweldgebruik. In het geval geen sprake is van een gewapend conflict waar de Nederlandse eenheid partij bij is, blijven de beginselen van het humanitair oorlogsrecht van belang omdat de Nederlandse regering het beleidsstandpunt inneemt dat Nederlandse eenheden onder alle omstandigheden dienen te handelen in overeenstemming met deze beginselen.

Ongeacht de rechtsbasis voor een militaire operatie worden de concrete geweldsbevoegdheden dus uitgewerkt in de ROE. Indien sprake is van een aanval of een onmiddellijk dreigende aanval, geldt echter het inherente recht op zelfverdediging en doen de ROE niet ter zake. Het is algemeen aanvaard dat de ROE het recht op zelfverdediging nooit beperken dan wel daaraan anderszins in de weg staan.

³⁰ J.M. Henckaerts en L. Doswald-Beck, idem noot 20 (rule 14), blz. 48.

³¹ Handleiding Humanitair Oorlogsrecht, Koninklijke Landmacht, blz. 30 en 33.

2.6.1 *Recht op zelfverdediging: bestanddelen*

2.6.1.1 *Aanval of onmiddellijk dreigende aanval*

Indien een militaire operatie niet wordt uitgevoerd lopende een gewapend conflict dan is geweldgebruik alleen toegestaan in een situatie van zelfverdediging of als de ROE hiertoe de mogelijkheid bieden.

De binnen de NAVO gehanteerde definitie van zelfverdediging luidt als volgt: *“the use of necessary and proportional force, including deadly force (...) to defend themselves against attack and imminent attack.”*³² In de Aide-Mémoire voor commandanten wordt het recht op zelfverdediging eveneens gedefinieerd, doch op andere wijze.³³

Om te kunnen beoordelen of sprake was van een situatie waarin het recht op zelfverdediging opgeld deed, of dat de bevoegdheid tot geweldgebruik moet worden ontleend aan de ROE, dient de mate waarin de dreiging als acuut wordt ervaren te worden afgezet tegen de beschikbare reactietijd.

Naarmate het acute karakter van de dreiging toeneemt en de reactietijd korter wordt, komt een zelfverdedigingssituatie dichterbij. De tekening op de volgende pagina geeft schematisch weer hoe de ROE en het recht op zelfverdediging zich ten opzichte van elkaar verhouden. In de praktijk zal geen duidelijke scheidslijn tussen een onmiddellijk dreigende aanval en een actie die als een *hostile act* kan worden aangemerkt, kunnen worden getrokken³⁴. De beoordeling van de situatie zal in sterke mate worden bepaald door de aard en hoeveelheid informatie die de commandant op dat moment ter beschikking stond.

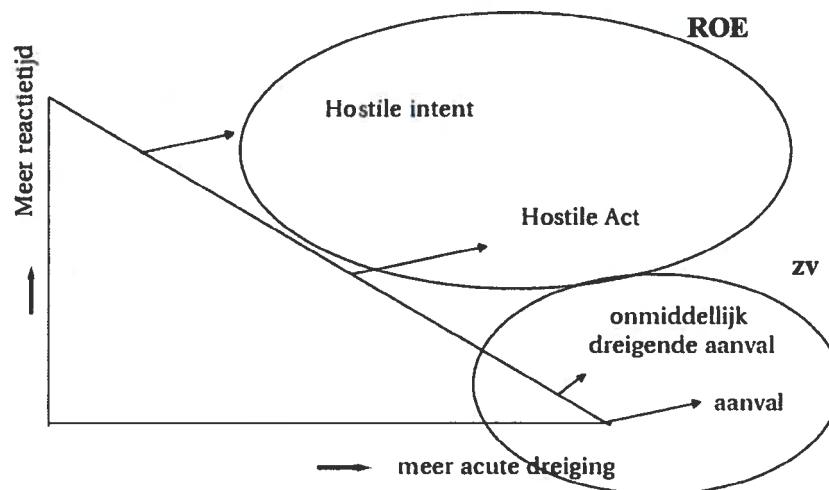
De term “onmiddellijkheid” laat zich niet eenvoudig afbakenen. Of hiervan sprake is zal per geval moeten worden bezien. Daarbij moet de beoordelaar zich rekenschap geven van de operationele omgeving waarin de gebeurtenissen zich hebben voorgedaan. Ook moet men zich ervan bewust zijn dat bij individuele zelfverdediging de term “onmiddellijkheid” een andere reikwijdte heeft dan in het geval dat een eenheid zichzelf verdedigt tegen een onmiddellijk dreigende aanval.³⁵

³² MC 362/I NATO Rules of Engagement, dated 30 Juni 2003.

³³ IK 2-4, Aide-Mémoire voor ISAF commandanten, standdatum 4 mei 2006.

³⁴ *Hostile act* en *hostile intent* zijn termen die in verschillende, al dan niet uitgevaardigde en van toepassing verklaarde ROE gebezigd worden.

³⁵ Ter verduidelijking: dat militaire eenheid kan zich onmiddellijk bedreigd voelen zonder dat een individuele militair dit ook zo ervaart. Zo kan bijvoorbeeld de individuele militair zich niet bewust zijn van de aanwezigheid van de dreiging omdat hij niet beschikt over *up to date* inlichtingen).

2.6.1.2 Noodzakelijk en proportioneel geweld

Het recht op zelfverdediging geeft een commandant geen onbeperkte geweldsbevoegdheid. Het gebruik van geweld moet conform de binnen de NAVO gehanteerde definitie noodzakelijk (*necessary*) en proportioneel (*proportional*) zijn.

Noodzakelijk

Met dit bestanddeel wordt geëist dat het gebruik van geweld onvermijdelijk is om zichzelf te verdedigen.³⁶

Proportioneel

Proportioneel betekent in dit kader dat de reactie evenredig is aan het dreigingsniveau.³⁷ Dus er mag niet meer geweld worden gebruikt dan noodzakelijk is om het gewenste doel te bereiken.

2.7 Standard Operating Procedure (SOP)

Militaire commandanten kunnen in SOP's nadere regels opnemen over de wijze waarop eenheden met geweldsbevoegdheden (ROE) en -middelen dienen om te gaan. De regels dienen overwegend als controle- en sturingsmechanisme om er voor te zorgen dat met geweldgebruik het politieke en militaire (strategische) doel niet voorbij wordt gestreefd. Afhankelijk van de wijze waarop deze SOP's zijn verwerkt in nationale

³⁶ MC 362/1, idem noot 39, blz. 4. Zie ook: J.F.R. Boddens Hosang, *Rules of Engagement: het politiek juridische struikelblok voor de militaire commandant*, in *Militair Rechtelijk Tijdschrift*, 2003, blz. 358.

³⁷ MC 362/1, idem noot 39, blz. 4.

operationele documenten, kunnen deze instructies worden aangemerkt als dienstbevel of dienstvoorschrift. Overtreding van deze instructies kan in voorkomend geval dus een strafbaar feit opleveren.

3. Afsluiting

Hopelijk verschaft bovenstaand toetsingskader meer inzicht in de criteria die gehanteerd dienen te worden bij de beoordeling van geweldgebruik door Nederlandse (en andere) militairen. Belangrijk is te onderkennen dat het toetsingskader per missie zal verschillen omdat ook de omstandigheden en daarmee het mandaat en de ROE per missie zullen verschillen.

Mocht dit stuk aanleiding geven tot vragen opmerkingen, dan kunt u contact opnemen met stellers dezes: contactgegevens vindt u in het briefhoofd.

D22

OPENBAAR MINISTERIE

Arrondissementsparket Oost-Nederland

Postbus 9032, 6800 EP Arnhem
Prakken d'Oliveira
T.a.v. mevr. mr. L. zegveld
Linnaeusstraat 2a
1019 CK AMSTERDAM

Eusebiusbinnensingel 28
6811 BX Arnhem
T +31 88 699 19 00
www.om.nl

Datum 13 maart 2018
Onderdeel HIC/MIZA
Ons kenmerk Dossier APONV-18-002086
Contactpersoon ██████████
Doorkiesnummer(s) ██████████
E-mail
Uw kenmerk 20081019/LZ/etb
Bijlage(n) Geen
Onderwerp Verzoek inzage stukken bombardementen Chora

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden

Geachte mevrouw Zegveld,

In uw brief van 20 februari 2018 verzoekt u namens een aantal cliënten om inzage in onderzoekdossiers ten aanzien van geweldsaanwendingen door Nederlandse militairen op de dorpen Qala-e-Ragh en Sarab in het district Chora in Afghanistan tussen 16 en 20 juni 2007. U schrijft dat uw cliënten door toedoen van deze geweldsaanwending(en) familieleden en bezittingen hebben verloren. Met het oog op een mogelijke artikel 12-procedure verzoekt u daarom afschriften van, dan wel inzage in de "[...] stukken die zien op deze aanvallen en die zich op uw parket bevinden".

Het Openbaar Ministerie heeft de geweldsaanwendingen door Nederlandse militairen in de periode van 16 tot en met 20 juni 2007 in het Chora-district destijds beoordeeld en geconcludeerd dat het geweld is aangewend binnen de grenzen van het humanitair oorlogsrecht en de geldende geweldsinstructie. Het Openbaar Ministerie heeft de geweldsaanwendingen beoordeeld aan de hand van de feiten en omstandigheden zoals deze onder andere blijken uit het onderzoeksrapport van de Commandant der Strijdkrachten en concludeerde dat dit ten aanzien van de betrokken Nederlandse militairen geen verdenking van enig strafbaar feit opleverde.

Dit onderzoeksrapport en andere bij de beoordeling betrokken informatie kunnen u vanwege de toegekende rubricering van deze stukken niet ter inzage worden verstrekt.

Omdat het Openbaar Ministerie destijds geen strafvorderlijk onderzoek heeft ingesteld naar de betreffende geweldsaanwendingen, beschikt het Openbaar Ministerie niet over strafvorderlijke gegevens die eventueel op basis van artikel 39f lid 1 aanhef en onder f Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens verstrekt zouden kunnen worden.

J.J.A. Lucas
Hoofdofficier van Justitie

